

T.C.

Ardahan Üniversitesi

Lisansüstü Eğitim Enstitüsü

Beden Eğitimi ve Spor Eğitimi Ana Bilim Dalı

Spor Yöneticiliği Bilim Dalı

**GENÇLİK VE SPOR BAKANLIĞINA BAĞLI GENÇLİK MERKEZİ
GÖNÜLLÜLERİNİN GÖNÜLLÜLÜK FAALİYETLERİNE
KATILIM MOTİVASYONLARININ İNCELENMESİ**

İlyas YILMAZ

Doç. Dr. Talha MURATHAN

Yüksek Lisans Tezi

Ardahan, 2022

GENÇLİK VE SPOR BAKANLIĞINA BAĞLI GENÇLİK MERKEZİ
GÖNÜLLÜLERİNİN GÖNÜLLÜLÜK FAALİYETLERİNE KATILIM
MOTİVASYONLARININ İNCELENMESİ

İlyas YILMAZ

Doç. Dr. Talha MURATHAN

Ardahan Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü
Beden Eğitimi ve Spor Eğitimi Ana Bilim Dalı
Spor Yöneticiliği Bilim Dalı

Yüksek Lisans Tezi

Ardahan, 2022

KABUL VE ONAY

İlyas Yılmaz tarafından hazırlanan “Gençlik ve Spor Bakanlığına Bağlı Gençlik Merkezi Gönüllülerinin Gönüllülük Faaliyetlerine Katılım Motivasyonlarının İncelenmesi” başlıklı bu çalışma, 18.08.2022 tarihinde yapılan savunma sınavı sonucunda başarılı bulunarak jürimiz tarafından Yüksek Lisans Tezi olarak kabul edilmiştir.

Doç. Dr. Ragıp PALA (Başkan)

Doç. Dr. Talha MURATHAN (Danışman)

Doç. Dr. Murat AYGÜN

Yukarıdaki imzaların adı geçen öğretim üyelerine ait olduğunu onaylarım.

Prof. Dr. Mustafa ŞENEL

Enstitü Müdürü

YAYIMLAMA VE FİKRİ MÜLKİYET HAKLARI BEYANI

Enstitü tarafından onaylanan lisansüstü tezimin tamamını veya herhangi bir kısmını, basılı (kağıt) ve elektronik formatta arşivleme ve aşağıda verilen koşullarla kullanıma açma iznini Ardahan Üniversitesine verdiğimi bildiririm. Bu izinle Üniversiteye verilen kullanım hakları dışındaki tüm fikri mülkiyet haklarım bende kalacak, tezimin tamamının ya da bir bölümünün gelecekteki çalışmalarda (makale, kitap, lisans ve patent vb.) kullanım hakları bana ait olacaktır.

Tezin kendi orijinal çalışmam olduğunu, başkalarının haklarını ihlal etmediğimi ve tezimin tek yetkili sahibi olduğumu beyan ve taahhüt ederim. Tezimde yer alan telif hakkı bulunan ve sahiplerinden yazılı izin alınarak kullanılması zorunlu metinleri yazılı izin alınarak kullandığımı ve istenildiğinde suretlerini Üniversiteye teslim etmeyi taahhüt ederim.

Yükseköğretim Kurulu tarafından yayınlanan **“Lisansüstü Tezlerin Elektronik Ortamda Toplanması, Düzenlenmesi ve Erişime Açılmasına İlişkin Yönerge”** kapsamında tezimin aşağıda belirtilen koşullar haricince YÖK Ulusal Tez Merkezi / Ardahan Üniversitesi Açık Erişim Sisteminde erişime açılır.

- Enstitü / Fakülte yönetim kurulu kararı ile tezimin erişime açılması mezuniyet tarihimden itibaren 2 yıl ertelenmiştir. ⁽¹⁾
- Enstitü / Fakülte yönetim kurulunun gerekçeli kararı ile tezimin erişime açılması mezuniyet tarihimden itibaren ay ertelenmiştir. ⁽²⁾

Tezimle ilgili gizlilik kararı verilmiştir. ⁽³⁾

18 / 08 / 2022

[İmza]

İlyas YILMAZ

¹“Lisansüstü Tezlerin Elektronik Ortamda Toplanması, Düzenlenmesi ve Erişime Açılmasına İlişkin Yönerge”

(1) Madde 6. 1. Lisansüstü tezle ilgili patent başvurusu yapılması veya patent alma sürecinin devam etmesi durumunda, tez **danışmanının** önerisi ve **enstitü anabilim dalının** uygun görüşü üzerine **enstitü** veya **fakülte yönetim kurulu** iki yıl süre ile tezin erişime açılmasının ertelenmesine karar verebilir.

(2) Madde 6. 2. Yeni teknik, materyal ve metotların kullanıldığı, henüz makaleye dönüşmemiş veya patent gibi yöntemlerle korunmamış ve internetten paylaşılması durumunda 3. şahıslara veya kurumlara haksız kazanç imkanı oluşturabilecek bilgi ve bulguları içeren tezler hakkında tez **danışmanının** önerisi ve **enstitü anabilim dalının** uygun görüşü üzerine **enstitü** veya **fakülte yönetim kurulunun** gerekçeli kararı ile altı ayı aşmamak üzere tezin erişime açılması engellenebilir.

(3) Madde 7. 1. Ulusal çıkarları veya güvenliği ilgilendiren, emniyet, istihbarat, savunma ve güvenlik, sağlık vb. konulara ilişkin lisansüstü tezlerle ilgili gizlilik kararı, **tezin yapıldığı kurum** tarafından verilir *. Kurum ve kuruluşlarla yapılan işbirliği protokolü çerçevesinde hazırlanan lisansüstü tezlere ilişkin gizlilik kararı ise, **ilgili kurum ve kuruluşun önerisi** ile **enstitü** veya **fakültenin** uygun görüşü üzerine **üniversite yönetim kurulu** tarafından verilir. Gizlilik kararı verilen tezler Yükseköğretim Kuruluna bildirilir.

Madde 7.2. Gizlilik kararı verilen tezler gizlilik süresince enstitü veya fakülte tarafından gizlilik kuralları çerçevesinde muhafaza edilir, gizlilik kararının kaldırılması halinde Tez Otomasyon Sistemine yüklenir.

* Tez **danışmanının** önerisi ve **enstitü anabilim dalının** uygun görüşü üzerine **enstitü** veya **fakülte yönetim kurulu** tarafından karar verilir.

ETİK BEYAN

Bu çalışmadaki bütün bilgi ve belgeleri akademik kurallar çerçevesinde elde ettiğimi, görsel, işitsel ve yazılı tüm bilgi ve sonuçları bilimsel ahlak kurallarına uygun olarak sunduğumu, kullandığım verilerde herhangi bir tahrifat yapmadığımı, yararlandığım kaynaklara bilimsel normlara uygun olarak atıfta bulunduğumu, tezimin kaynak gösterilen durumlar dışında özgün olduğunu, Tez Danışmanının **Doç. Dr. Talha MURATHAN** danışmanlığında tarafımdan üretildiğini ve Ardahan Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü Tez Yazım Yönergesine göre yazıldığını beyan ederim.

(İmza)

İlyas YILMAZ

ÖZET

YILMAZ, İlyas. *Gençlik ve Spor Bakanlığına Bağlı Gençlik Merkezi Gönüllülerinin Gönüllülük Faaliyetlerine Katılım Motivasyonlarının İncelenmesi*. Yüksek Lisans Tezi, Ardahan, 2022.

Gençlik çalışmaları ve gönüllülük faaliyetleri her geçen gün toplumumuzda yaygınlaşmaktadır. Ülkemizde kamu kurum ve kuruluşları, yerel yönetimler, sivil toplum kuruluşları, üniversite ve gençlik toplulukları gibi birçok kesim tarafından gönüllülük faaliyetleri düzenlenmektedir. Yapılan bu gönüllülük faaliyetleri dünyada ve ülkemizde giderek artan doğal afetler ve salgın hastalıklarla mücadelede büyük önem taşımaktadır. Araştırmamızda Gençlik ve Spor Bakanlığına bağlı Gençlik Merkezi gönüllülerinin gönüllülük faaliyetlerine katılımını etkileyen faktörlerin çeşitli demografik verilere göre incelenmesi amaçlanmıştır.

Araştırmanın evrenini Gençlik ve Spor Bakanlığına bağlı Gençlik Merkezlerinde gönüllülük faaliyetlerine katılan gönüllü gençler oluşturmaktadır. Araştırmanın örneklem grubunu ise 2020-2021 yılında Covid-19 pandemi döneminde, Gençlik ve Spor Bakanlığına bağlı Gençlik Merkezlerinde gönüllülük faaliyetlerine katılan (Elazığ ve Malatya illerindeki) gönüllü gençlerden oluşmakta olup, araştırmaya 151 erkek ve 196 kadın olmak üzere toplam 347 gönüllü gençten oluşmaktadır.

Araştırmada McEwin ve Jacobsen-D'Arcy (2002) tarafından geliştirilen, Çevik (2012) tarafından Türkçeye uyarlanan 44 maddeden oluşan “Gönüllü Motivasyon Envanteri” (GME) ve araştırmacı tarafından geliştirilen kişisel bilgi formu kullanılmıştır.

Araştırmada nicel araştırma yöntemlerinden betimsel tarama modeli kullanılmıştır. Çalışma verilerinin değerlendirilmesinde ilk olarak ölçeğin alt boyutlarından elde edilen verilerin normallik varsayımını gerçekleştirip gerçekleştirmediğini görmek için normallik testi yapılmıştır. Ardından araştırma grubunun, değişkenlere göre farklılaşp farklılaşmadığını ortaya koymak amacıyla bağımlı gruplar için “Independent Sample t-Testi” ve gruplar arası çoklu farklılıklarda “Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA)” kullanılmış ayrıca farklılığın nereden kaynaklandığını ortaya koymak için Post-Hoc testlerinden “LSD” ve “TUKEY” testlerinden yararlanılmıştır. Ayrıca araştırmada

kullanılan ölçeğin alt boyutları arasındaki ilişkiyi incelemek adına “Korelasyon Testi” yapılmıştır.

Araştırmamızdan elde ettiğimiz bulgulara göre katılımcıların cinsiyet, yaş, çalışma durumu ve gönüllülük yılı değişkenine göre sadece bir alt boyutta anlamlı fark bulunmuştur. Fakülte/bölüm, gönüllülüğe yönlendiren değişken, haftalık gönüllü çalışma süreleri ve yaşadığı şehir değişkenlerinde ise birden fazla alt boyutta farklılık bulunmuştur. Medeni durum, öğrenim durumu ve gelir durumu değişkenlerinde ise herhangi bir anlamlı farklılığa rastlanmamıştır.

Araştırmada, Gönüllü Motivasyon Envanteri’nin alt boyutları ilişkisini gösteren pearson korelasyon analizi sonuçlarını incelediğimizde ise; “Gönüllü Motivasyon Envanteri”nin tüm alt boyutları arasında pozitif yönde istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Genel anlamda değerlendirildiğinde ise, “GME”nin alt boyutları birbiri arasında pozitif yönde yüksek derecede anlamlı ilişkilere sahip olduğu söylenebilir.

Katılımcılarda medeni durum, öğrenim durumu ve gelir durumunun gönüllülük motivasyonunu etkilemediği, cinsiyetin gönüllülük faaliyetlerini anlamlı oranda etkilemediği, gençlik merkezini doğrudan takip edenlerin gönüllülük faaliyetlerine daha yüksek katılım sağladıkları ve gönüllü ebeveynlerinin gönüllülük faaliyetlerine katılımı yüksek oranda destekledikleri (% 97,4) sonucuna ulaşılmıştır.

Anahtar Sözcükler:

Gençlik Merkezi, Gönüllü, Gönüllülük, Motivasyon.

ABSTRACT

YILMAZ, İlyas. *Investigation Of The Motivation Levels Of The Youth Center Volunteers Under The Ministry Of Youth And Sports*. Master's Dissertation Thesis, Ardahan, 2022.

Youth work and volunteering activities are becoming widespread in our society day by day. Volunteering activities are organized by many groups such as public institutions and organizations, local governments, non-governmental organizations, universities and youth societies in our country. These volunteering activities are of great importance in the fight against natural disasters and epidemics, which are increasing in the world and in our country. In our research, it is aimed to examine the factors affecting the participation of Youth Center volunteers under the Ministry of Youth and Sports in volunteering activities according to various demographic data.

The universe of the research consists of young volunteers participating in volunteer activities in Youth Centers affiliated to the Ministry of Youth and Sports. The sample group of the research consists of volunteer youth (in Elazig and Malatya provinces) who participated in volunteering activities in Youth Centers affiliated to the Ministry of Youth and Sports during the Covid-19 pandemic period in 2020-2021, and it consists of a total of 347 volunteer youth, 151 men and 196 women.

In the study, the "Volunteer Motivation Inventory" (GME) consisting of 44 items developed by McEwin and Jacobsen-D'Arcy (2002) and adapted into Turkish by Çevik (2012) and a personal information form developed by the researcher were used.

In the research, descriptive survey model, one of the quantitative research methods, was used. In the evaluation of the study data, firstly, the normality test was performed to see whether the data obtained from the sub-dimensions of the scale fulfilled the assumption of normality. Then, "Independent Sample t-Test" for dependent groups and "One-Way Analysis of Variance (ANOVA)" for multiple differences between groups were used to reveal whether the research group differed according to the variables. and "TUKEY" tests were used. In addition, "Correlation Test" was conducted to examine the relationship between the sub-dimensions of the scale used in the research.

When we examine the results of the pearson correlation analysis showing the relationship between the sub-dimensions of the Voluntary Motivation Inventory; It was concluded

that there was a statistically significant positive correlation between all sub-dimensions of the "Volunteer Motivation Inventory". When evaluated in general terms, it can be said that the sub-dimensions of "RME" have positive and highly significant relationships between each other.

It was concluded that marital status, education status and income status of the participants did not affect volunteering motivation, gender did not significantly affect volunteering activities, those who directly followed the youth center had higher participation in volunteering activities and their volunteer parents highly supported participation in volunteering activities (97.4%).

Keywords:

Youth, Youth Center, Voluntarily, Volunteering, Motivation.

İÇİNDEKİLER

KABUL VE ONAY	
YAYIMLAMA VE FİKRİ MÜLKİYET HAKLARI BEYANI.....	
ETİK BEYAN.....	
ÖZET.....	7
ABSTRACT	9
İÇİNDEKİLER	11
KISALTMALAR DİZİNİ	13
TABLolar DİZİNİ	14
ŞEKİLLER DİZİNİ	15
ÖN SÖZ.....	16
GİRİŞ	17
1. BÖLÜM.....	20
GENEL BİLGİLER.....	20
1.1. GENÇLİK KAVRAMLARI.....	20
1.2. MOTİVASYON KAVRAMI.....	22
1.2.1 Gönüllü Motivasyonu	22
1.3. GENÇLİK VE SPOR BAKANLIĞI	23
1.4. GENÇLİK HİZMETLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ	24
1.4.1. Gençlik Merkezleri.....	25
1.4.2. Genç Ofis.....	25
1.4.3. Gençlik Merkezleri Kulüpleri	26
1.4.4. Etkinlikler ve Sosyal Faaliyetler	27
1.5. GENÇLİK KAMPLARI.....	27
1.5.1. Yaz Dönemi Gençlik Kampları.....	28
1.5.2. Tematik Gençlik Kampları	28
1.6. GENÇLİK MERKEZLERİNDE KOVİD-19 DÖNEMİNDE YAPILAN BAZI GÖNÜLLÜLÜK FAALİYETLERİ.....	28
1.6.1. Siperli Maske Üretimi.....	29
1.6.2. Vefa Sosyal Destek Grubu.....	29
1.6.3. Eba Destek Noktası	30

1.6.4. Gençlik Radyosu.....	31
1.6.5. Gençlik Merkezlerinde Çevrimiçi Eğitim ve Etkinlikler.....	31
2. BÖLÜM.....	32
GEREÇ VE YÖNTEM	32
2.1. ARAŞTIRMANIN KONUSU	32
2.2. ARAŞTIRMANIN MODELİ	32
2.3. EVREN VE ÖRNEKLEM.....	32
2.4. VERİ TOPLAMA ARAÇLARI.....	32
2.4.1. Kişisel Bilgi Formu	33
2.4.2. Gönüllü Motivasyon Envanteri (GME)	33
2.5. VERİ TOPLAMA SÜRECİ	34
2.6. ARAŞTIRMADA KULLANILAN İSTATİKSEL YÖNTEMLER VE VERİLERİN ANALİZİ	34
3. BÖLÜM.....	36
BULGULAR.....	36
4. BÖLÜM.....	60
TARTIŞMA VE SONUÇ.....	60
ÖNERİLER	69
KAYNAKÇA	70
EKLER.....	74
EK 1. Orijinallik Raporu	74
EK 2. Etik Kurul Kararı.....	75
EK 4. Kişisel Bilgi Formu	76
EK 5. Gönüllü Motivasyon Envanteri Ölçeği	77
ÖZGEÇMİŞ.....	79

KISALTMALAR DİZİNİ

BMG	: Birleşmiş Milletler Gönüllüleri
BMÖ	: Birleşmiş Milletler Örgütü
COVID-19	: Korona Virüs Hastalığı
DSÖ	: Dünya Sağlık Örgütü
GHGM	: Gençlik Hizmetleri Genel Müdürlüğü
GM	: Gençlik Merkezleri
GME	: Gönüllü Motivasyon Envanteri
GSB	: Gençlik ve Spor Bakanlığı
SB	: Sağlık Bakanlığı
STK	: Sivil Toplum Kuruluşu
TİCİ	: Türkiye İdman Cemiyetleri İttifakı
KYK	: Kredi ve Yurtlar Kurumu
YÖK	: Yüksek Öğretim Kurulu

TABLOLAR DİZİNİ

Tablo 1. Gönüllü Motivasyon Envanteri Puan Dağılımı	36
Tablo 2. Cinsiyet Değişkeni Yüzde ve Frekans Dağılımı.....	38
Tablo 3. Yaş Değişkeni Yüzde ve Frekans Dağılımı.....	39
Tablo 4. Medeni Durum Değişkeni Yüzde ve Frekans Dağılımı	39
Tablo 5. Öğrenim Durumu Değişkeni Yüzde ve Frekans Dağılımı	39
Tablo 6. Fakülte/Bölüm Değişkeni Yüzde ve Frekans Dağılımı	40
Tablo 7. Çalışma Durumu Değişkeni Yüzde ve Frekans Dağılımı.....	40
Tablo 8. Gönüllü Faaliyet Katılım Yılı Değişkeni Yüzde ve Frekans Dağılımı.....	40
Tablo 9. Gönüllü Faaliyetlere Yönlendiren Değişkeni Yüzde ve Frekans Dağılımı	41
Tablo 10. Gönüllü Çalışma Zamanı Değişkeni Yüzde ve Frekans Dağılımı.....	41
Tablo 11. Başka Gönüllü Olduğu Kurum Değişkeni Yüzde ve Frekans Dağılımı	41
Tablo 12. Yaşadığı Şehir Değişkeni Yüzde ve Frekans Dağılımı	42
Tablo 13. Gelir Durumu Değişkeni Yüzde ve Frekans Dağılımı	42
Tablo 14. Ebeveyn Gönüllülük Değişkeni Yüzde ve Frekans Dağılımı.....	42
Tablo 15. Katılımcıların Cinsiyet Değişkenine Göre Bağımsız T-Testi Sonuçları	43
Tablo 16. Katılımcıların Yaş Değişkenine Göre Tek Yönlü Varyans Analizi Sonuçları	44
Tablo 17. Katılımcıların Medeni Durum Değişkenine İlişkin Bağımsız T-Testi	45
Tablo 18. Katılımcıların Öğrenim Durumu Değişkenine İlişkin Tek Yönlü Varyans.....	46
Tablo 19. Katılımcıların Fakülte/Bölüm Değişkenine İlişkin Bağımsız T- Testi.....	47
Tablo 20. Katılımcıların Çalışma Durumu Değişkenine Göre Tek Yönlü Varyans	48
Tablo 21. Katılımcıların Gönüllülük Yılı Değişkenine Göre Tek Yönlü Varyans Analizi .	49
Tablo 22. Katılımcıların gönüllülüğe yönlendiren değişkene göre tek yönlü varyans	51
Tablo 23. Katılımcıların Haftalık Gönüllü Çalışma Süresi Değişkenine Göre Tek Yönlü .	53
Tablo 24. Katılımcıların Başka Kurumda Gönüllülük Değişkenine İlişkin Bağımsız	55
Tablo 25. Katılımcıların Yaşadığı Şehir Değişkenine İlişkin Bağımsız T-Testi Sonuçları.	56
Tablo 26. Katılımcıların Gelir Düzeyine Göre Tek Yönlü Varyans Analizi Sonuçları.....	57
Tablo 27. Katılımcıların Ebeveyn Desteği Değişkenine Göre Tek Yönlü Varyans Analizi	58
Tablo 28. “GME”nin Alt Boyutları İlişkisini Gösteren Korelasyon Analizi Sonuçları.....	59

ŞEKİLLER DİZİNİ

Şekil 1. Gençlik ve Spor Bakanlığı Teşkilat Şeması	24
Şekil 2. Gençlik Hizmetleri Genel Müdürlüğü Teşkilat Şeması	24
Şekil 3. GSB Gençlik Merkezleri Sayısı.....	25
Şekil 4. GSB Genç Ofis Sayısı	26
Şekil 5. Gençlik Merkezlerinde Pandemi Döneminde Siperli Maske Yapımı	29
Şekil 6. Gençlik Merkezleri Vefa Sosyal Destek Grubu	30
Şekil 7. Gençlik Merkezleri Eba Noktası	30
Şekil 8. Araştırma Verilerinin Normallik Çizelgesi	37
Şekil 9. Ölçek Alt Boyutları Histogram Doğruları	38
Şekil 10. Maslow'un İhtiyaçlar Hiyerarşisi.....	61

ÖN SÖZ

Çalışma konumun belirlenmesinde ve çalışmamın hazırlanma sürecinin her aşamasında bilgisi ve tecrübesini aktaran kıymetli danışman hocam Doç. Dr. Talha MURATHAN'a teşekkür ederim.

Ayrıca, gençlik çalışmaları ve etkinlikleri ile ilgili veri sunan Elazığ Şehit Muammer Faruk Salgar Gençlik Merkezi çalışanlarına, çalışma süresince desteğini esirgemeyen kıymetli arkadaşlarım Arş. Gör. Fatih Harun TURHAN, Öğr. Gör. Uğur İNCE ve Arş. Gör. Süleyman Eren YÜRÜK'e teşekkürü bir borç bilirim. Yine tezimin başından sonuna kadar her aşamada bana yardımcı olan ve beni her zaman destekleyen sevgili eşim Semra YILMAZ'a teşekkür ederim.

İlyas YILMAZ

GİRİŞ

Geçmişte olduğu gibi günümüzde de doğal olarak gerçekleşen olayların yanında, insanların neden olduğu savaş ve çatışmalardan dolayı toplumların düzenleri bozulmakta ve birçok insan yurtlarından göç ederek yardıma muhtaç hale gelmektedirler. Kimi zaman yardıma muhtaç olan sadece insanlar olmayıp, evcil ve yabani hayvanlar ile dünyamıza oksijen üreten bitkilerde yardıma muhtaç olabilmektedir. Dünyada yardıma muhtaç olan bir kesim olduğu gibi bu kesime yardım ettikçe mutlu olan, içi huzur dolan ve birilerinin gönlüne dokundukça motive olan gönüllü insanlar bulunmaktadır. Gönüllülük faaliyetleri denince akıllara ilk olarak afet ve acil durumlardaki gönüllülük faaliyetleri gelse de, gönüllülük faaliyetleri sağlık, spor, sosyal hizmetler, kültür ve turizm, eğitim ve çevre temalarında da giderek yaygınlaşmaktadır. Ülkemizde kamu kurum ve kuruluşları, yerel yönetimler, sivil toplum kuruluşları başta olmak üzere birçok kesim tarafından çeşitli gönüllülük faaliyetleri düzenlenmektedir. Gençlik ve Spor Bakanlığı (GSB) bünyesindeki Gençlik Merkezlerinde (GM) gençlik faaliyetleri düzenlenirken çalışma ekibinin büyük kısmını gönüllü gençler oluşturmaktadır. Gençlere bu faaliyetlerde görev ve sorumluluklar verilerek, gençlerin sorumluluk alabilmeleri ve böylece özgüveni yüksek, sorumluluk sahibi gençlerin yetiştirilmesi amaçlanmaktadır.

Gençlerin; sanatsal, sosyal, kültürel ve sportif etkinlikler içerisinde boş zamanlarını faydalı değerlendirmelerine yardımcı olan gençlik merkezlerinde, gençlerin gelişimini destekleyen ve serbest zamanlarını değerlendirmelerinde gençlik merkezlerinin birçok önemli görevi yerine getirdiği görülmektedir (Aycan, 2005). Bu görevleri; gönüllülük ve çevre timi çalışmaları, konserler, sergiler, müsabakalar, münazaralar, konferanslar, sempozyumlar, doğa yürüyüşleri, gönüllülük faaliyetleri, gösteriler, oyunlar ve kitap okuma kritikleri şeklinde örneklendirilebilir.

Ülkemiz farklı iklim ve coğrafi özelliklere sahip bir yapıda yer almaktadır. Bu özelliğinden dolayı ülkemizde birçok doğa olayının görülmesine sebep olmaktadır. Gençlik Merkezleri deprem, yangın, pandemi vb. birçok olayda başta gençlerimiz olmak üzere tüm toplumumuzu etkileyen olaylara kayıtsız kalmayıp, gerek rehabilite çalışmalarında gerekse lojistik ve personel desteği ile her daim halkımızın yanında yer almaktadır. Gençlik merkezleri ülkemizde meydana gelen Van, Elazığ ve İzmir depremleri sonrasında çocuklarda oluşan olumsuz psikolojik etkilerden arındırmak için

gençlik merkezlerinde, çadır ve konteyner kentlerde düzenli olarak etkinlikler yapmışlardır. Bu etkinliklerle depremden etkilenen çocukların bedensel ve ruhsal olarak rahatlamaları sağlanarak normal yaşantılarına dönüşleri hızlandırılmıştır. Bunun yanı sıra tüm dünyayı ve ülkemizi etkileyen Covid-19, ilk defa 2019 yılında Çin'in Vuhan eyaletinde görülmüş, 11 Mart 2020 tarihinde ise ilk defa ülkemizde görülmüştür. Bu tarihten sonra ülkemizde maske, mesafe ve tedbir kuralları başta olmak üzere birçok tedbir alınmıştır. Gençlik ve Spor Bakanlığı ise ilk olarak bakanlığa bağlı KYK (Kredi ve Yurtlar Kurumu) yurtlarında yurtdışından gelen vatandaşlarımız karantina süresince misafir edilmesi ile kurumsal olarak sürece dahil olmuştur.

GSB'ye bağlı Gençlik Merkezlerinde pandemi süreci, halkı Covid-19 virüsü hakkında bilgilendirme, başta sağlık çalışanlarımıza olmak üzere siperli maske üretimi ve dağıtımı, evde gençlerimize maske nasıl yapılır eğitimi başta olmak üzere birçok çevrimiçi eğitimler, kronik ve yaşlı hastalarımızın dışarı çıkamadığı bu süreçte vefa sosyal destek grubu çalışmaları ile gençlik merkezlerimiz halkımızın ihtiyaçlarını karşılamışlardır. Bu örneklerden de yola çıkarak ülkemizde ki gençlerin insani ve ahlaki değerlerini yerinde araştırıp; gençlerin, kendilerine olan güvenleri öncelikli olmak üzere sosyal, sanatsal, kültürel, bilimsel ve sportif olarak birçok alanda kişisel gelişimlerine katkı sağlayan yapılardan biri olarak da Gençlik Merkezleri örnek gösterilebilir (Turhan, 2018). Mevcut çalışma kapsamında Gençlik ve Spor Bakanlığına bağlı Gençlik Merkezi gönüllülerinin (Elazığ-Malatya örnekleme) gönüllülük faaliyetlerine katılım motivasyonlarını ve gönüllülük motivasyonunu etkileyen faktörlerin incelenmesinden oluşmaktadır.

Araştırmanın Amacı ve Özgün Değeri;

Araştırma, gönüllülük faaliyetlerine katılan bireylerin motivasyonlarını etkileyen faktörlerin belirlenmesi ve gönüllülük motivasyonlarını etkileyen alt faktörlerin çeşitli demografik verilere göre değişimini incelemek amacıyla yapılmıştır.

Bu çalışma; coğrafya, kurum, katılımcı yelpazesi gibi konularda bazı özgün değerlere sahiptir. Bunlar aşağıdaki gibi sıralanabilir:

- Türkiye'de benzer çerçevede yapılan çalışmaların (Akiş, 2019; Veli, 2014) genellikle merkezi illeri (Ankara/İstanbul) kapsadığına rastlanmaktadır. Mevcut çalışmanın ülkemizin Doğu Anadolu bölgesinde yapılan ender çalışmalardan biri olduğu söylenebilir. Elazığ ve Malatya gibi mesafe ve kültür olarak birbirlerine yakın olan

iki şehir gönüllülerinden toplanan verilerin, gönüllülük konusunda bu coğrafyaya ait kültürel davranış normlarını açıklamada büyük önem taşıyacağı,

- Gönüllülük faaliyetlerine katılımda motivasyonu etkilemede büyükşehir / küçük şehir farkı olup olmadığı
- Araştırma birçok demografik değişkene göre incelenmesi,
- Araştırmanın geniş bir katılımcı grubuyla gerçekleştirilmesi,
- Araştırmanın Covid-19 pandemisi döneminde yapılmış olması, pandemi döneminde kapanmalara rağmen gençlik merkezlerinde gönüllülük faaliyetlerine devam edilmesi ve buradaki gönüllülerin araştırmaya dahil edilmesi,

Öne çıkan bu gibi özellikleriyle yapılacak olan değerlendirmelerin önemli olduğu düşünülmekte ve çalışmanın literatüre önemli bir katkı sağlayacağı düşünülmektedir.

Araştırmanın Sınırlılıkları; Araştırma 347 gönüllü (151 erkek - 196 kadın) ile sınırlıdır. Araştırma Doğu Anadolu Bölgesinde yer alan iki şehirle (Elazığ ve Malatya) ile sınırlıdır. Araştırma Gençlik ve Spor Bakanlığına bağlı Gençlik Merkezleri ile sınırlıdır.

Araştırma ile elde edilecek bulgular, gönüllü motivasyon envanteri araçlarından elde edilecek verilerle sınırlıdır.

Araştırmanın Varsayımları; Araştırmada; seçilen örneklemin evreni temsil etme gücüne sahip olduğu, ölçme aracının geçerli ve güvenilir olduğu, katılımcıların demografik verileri ve ölçek maddelerini doldururken doğru yanıtlar verdikleri varsayılmıştır.

Hipotezler; Gençlik ve Spor Bakanlığına bağlı Gençlik Merkezi gönüllülerinin gönüllülük faaliyetlerine katılım motivasyonlarının incelenmesi ile ilgili hipotezler aşağıda sıralanmıştır. Gönüllülüğe yönelik olarak belirtilen alt faktörlerin; cinsiyete, yaşa, medeni duruma, eğitim durumuna, eğitim gördüğü bölüme, çalışma durumuna, gönüllülük faaliyetlerine katılma yılına, gönüllülük faaliyetlerine yönlendiren mecraya, gönüllülük faaliyetlerine haftalık katılma süresine, gençlik merkezi dışında gönüllü olarak çalışıp çalışmadığına, hangi ildeki gençlik merkezi faaliyetlerine katıldığını, aylık gelirini ve ebeveynin gönüllü olmasını destekleyip desteklemediği etkenine/durumlarına göre etkisi vardır / yoktur.

1. BÖLÜM

GENEL BİLGİLER

Bu bölümde gençlik, gönüllülük ve motivasyon kavramlarıyla ilgili bilgiler verilecek olup, ayrıca bu kavramlarla ilgili yaklaşımlar hakkında bilgi verilecektir.

1.1.GENÇLİK KAVRAMLARI

Bakanlık bünyesinde kabul gören bazı gençlik/gönüllü terim ve tanımları aşağıda verilmiştir. Bu kavramlar; gençlik, gençlik lideri, gönüllü ve gönüllülük terimleridir.

1.1.1. Gençlik

Yetişkinlik ile çocukluk arasında geçen süreç olarak kabul edilmiştir. Bu süreçte genç; bireysel ve kişilik gelişimi yaşar, duygusal sevgi arayışına girer, meslek arayışı ile idealizm çatışması arasında sıkışıp kalır, mevcut otorite ile ilişkisini sorgulamaktadır (Baran, 2013). Birleşmiş Milletler Örgütü (BMÖ) gençlik dönemini; 18-24 yaş aralığı olarak belirlemiştir. Türkiye’de ise bu yaş aralığı 12-24 yaş olarak kabul görmektedir (Yazıcı, 2001). GSB Gençlik ve Spor Politika Belgesine göre ise gençlik dönemi 14-29 yaş aralığı kabul edilmektedir.

1.1.2. Gençlik Lideri

Gençlik merkezlerinde idare ile gençlik merkezi faaliyetlerine katılan gençler arasında köprü görevi görerek ve gerekli koordinasyonu sağlayarak, gençlere rehberlik etmek ve gençlik faaliyet programlarının hazırlanmasında ve uygulanmasında yardımcı olmak amacıyla Gençlik ve Spor Bakanlığı’na açılan gençlik liderliği eğitim programını başarı ile tamamlayan ve gençlik lideri sertifikası alan kişileri ifade eder (GSB, 2022).

1.1.3. Gönüllü

Argüden ve Ilgaz (2006) gönüllülüğün tanımında; Sivil Toplum Kuruluşları (STK) etkinliklerinde görev alırken iş yaşamındaki mevcut konumu ile bağımlılıklarını bir

kenara bırakarak, bağlı bulunduğu kurumun misyonunu hayata geçirmek için en üst düzeyde verimlilik sağlamaya çalışan, mesuliyet sahibi ve özverili bir bireydir, diye ifade etmektedirler. Atçı ve diğerleri (2014) göre ise gönüllüler; birçok farklı alanda topluma fayda sağlayarak, zamanlarını ve kişisel becerilerini hiçbir ücret ödmeden topluma gösteren insanlardır. Bireylerin hiçbir maddi beklenti içinde olmadan gönüllülük ruhuyla etkinliklerine katılım sağlamaları, onlara güç veren, onları güdüleyen başka faktörlerin de olduğunu gösterir, şeklinde ifade etmişlerdir.

1.1.4. Gönüllülük

Gönüllülük, toplumsal faaliyetlere herhangi bir beklenti duymadan katılarak, katıldığı faaliyetlere kalite katan, kendi zaman ve bütçesinden tasarruf yaparak, tanıtım, pazarlama ve lobicilik gibi birçok entelektüel bakış açısı kazandıran, en önemlisi de toplumsal farkındalığı tetikleyen ve gönüllülüğü toplumda yaygınlaştıran pro-aktif bir özveri modelidir (Ateş ve Nohutçu, 2006). Güder (2006) ise gönüllülüğü; “Bireyin herhangi bir maddi beklentisi olmadan, başka bir çıkar ve beklenti içine girmeden, topluma faydalı bir birey olma anlayışı taşıyarak ve STK’lar tarafından organize edilen etkinliğe; aile ve arkadaş çevresindeki insanlar dışında kalan bireylerin, hayat standartlarını yükseltmek, toplumun refah düzeyinin eşit bir şekilde dağıtılmasını sağlamak amacıyla yapılan bir sosyal girişime mevcut bilgi, beceri, tecrübe ve zamanını kullanarak destek vermesi” şeklinde ifade etmiştir.

Gönüllülük kavramını, diğer benzer hareketlerden ayıran dört ana özellik bulunmaktadır. Bunları şöyle sıralayabiliriz;

- Gönüllülük, kısa süreli değil, uzun soluklu bir davranıştır.
- Gönüllülük, önceden belirlenen sistemli bir çalışma neticesinde gerçekleştirilir.
- Gönüllülük, zorunluluk gerektirmeyen bir yardım türüdür.
- Gönüllülük, örgütsel bir döngü çerçevesinde disiplinli bir yapıda gerçekleştirilmektedir (Penner, 2002).

1.1.5. Gönüllülük Çalışmalarının Üniversitelerde Seçmeli Ders Olması

Yüksek Öğretim Kurulu (YÖK) ile GSB arasında imzalanan protokol çerçevesinde, “Gönüllülük Çalışmaları” üniversitelerde seçmeli ders olarak yerini almıştır. Gönüllülük dersinin saha uygulamalarında ise; gönüllü olmak isteyenler ve gönüllülük faaliyetlerini arayanlar, Genç Gönüllüler - Sen de Gönül Ver! (gonulluyuzbiz.gov.tr) sitesinden takip etmektedirler. “Gonulluyuzbiz.gov.tr – Sen De Gönül Ver” web sayfası ile gönüllü arayanlar ve gönüllü olmak isteyenler buluşturulmaktadır.

1.2.MOTİVASYON KAVRAMI

İşletmelerin ve kurumların daha başarılı olabilmeleri için yönetimde başarılı olma yeteneklerini geliştirmeye dikkat etmeleri gerekir. İş motivasyonlarını yükseltmek için personelleri daha etkin ve performans odaklı yönlendirmek büyük önem arz etmektedir. Bu süreçte önemli olan motivasyon kavramının kendisidir (Çalışkan ve Gündoğdu 2018). Motivasyon kavramı üzerine şimdiye kadar birçok kuram ve tanım yapılmış olup, bu kavramlar genellikle bir amaca sahip olma, hedeflere ulaşmak için harekete geçme ve çaba sarf etme üzerinden açıklanmaya çalışılmıştır. Bu bağlamda Eren (2004), motivasyon kavramını bir veya daha fazla insan grubunu, belirli bir hedefe veya belirlenen bir sonuca doğru sürekli bir şekilde harekete geçirmek için yapılan mücadelenin bütünü olarak tanımlamıştır. Motivasyon personeli çalışmaya teşvik etmek ve grup içerisinde performanslı bir şekilde çalıştıkları sürece bireysel ihtiyaçlarını en üst seviyede tatmin edeceklerine ikna etme sürecidir (Yüksel, 2000).

1.2.1 Gönüllü Motivasyonu

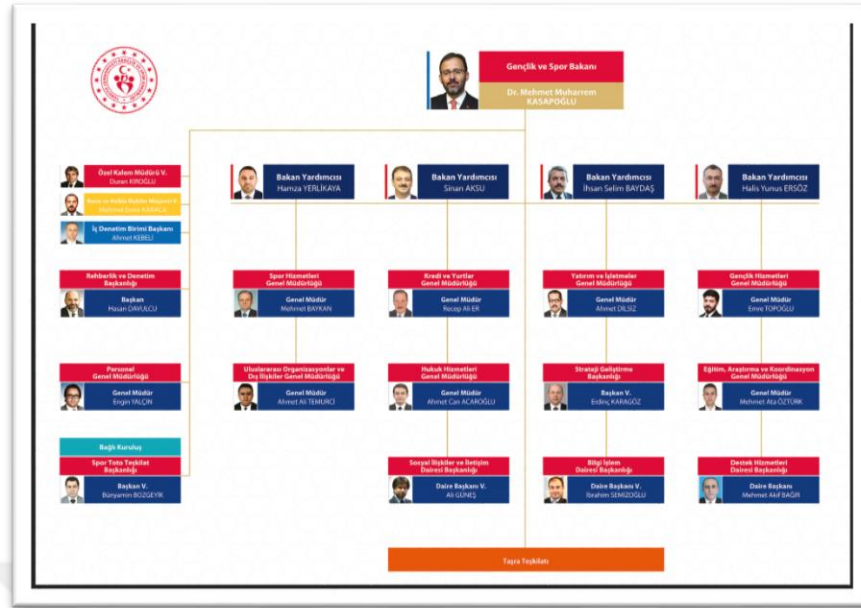
Gönüllülük motivasyonu kavramını içinde bulunduran ilk araştırmalar 1970 yıllarında ilk olarak ortaya çıkmaktadır. Powell ve diğerleri (2006) göre gönüllü motivasyonu kavramı; gönüllülerin ücretle çalışan insanların çalışma performanslarıyla karşılaştırıldığında farklı olabileceğini ve bu nedenle kurumların ve şirketlerin gönüllüleri işe alma ve yönetme konusunda uyum sağlamaları gerektiğini söylemişlerdir. Gönüllülerin, hangi nedenlerle gönüllülük faaliyetlerine katılmak için çaba sarf ettiklerini belirlemek son derece önemlidir. Gönüllüleri bu karara yönlendiren ana faktörleri bulmanın yolu,

insanların başka insanlara ve topluma neden yardım etmek istediğini anlayabilmekten geçmektedir. Bu düşünce ile yorumlandığında gönüllüleri harekete geçiren en önemli duygu, gönüllülerin çevrelerine ve topluma faydalı olma güdüsünden geldiği görülmektedir.

Gönüllülük kavramına eğlence faaliyetleri açısından bakıldığında, “diğer insanlarla beraber ortaya ortak bir iş çıkarma ve bunu yaparken de güzel, kaliteli süre geçirme” isteğinin olabileceği söylenmektedir (Bang ve Ross, 2009). Fairley ve diğerleri (2007), gönüllülük etkinliklerinde görev alan bireylerin temel motivasyonlarını; prestij sağlama, ortak bir çalışmanın parçası olma ile bir çalışmaya ortak olma, aynı fikre sahip insanlarla bir araya gelerek sosyalleşme olarak ifade etmektedirler. Bu bilgiler doğrultusunda ortaya konulan gönüllülük etkinliklerindeki gönüllülerin motivasyonu, gönüllülük etkinliğinin başarısını pozitif yönde etkileyeceği öngörülebilir. Bundan dolayı performans değerlendirme sonucunda gönüllülerin motivasyon düzeylerinin istikrarının sağlanması, gelecek gönüllülük etkinliklerinde gönüllü katılım oranları için büyük önem arz etmektedir (Güngör 2016).

1.3.GENÇLİK VE SPOR BAKANLIĞI

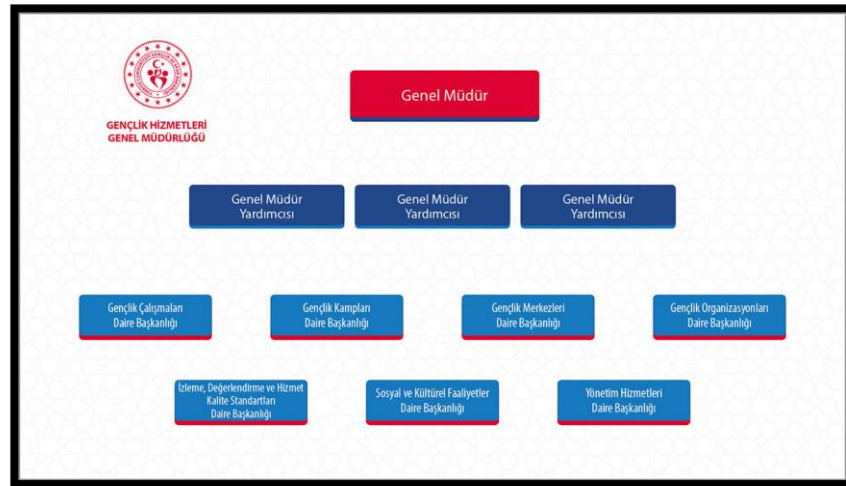
Bakanlığın kuruluşu, 16 spor kulübünün bir araya gelerek sporu düzenli hale getirmek amacıyla Türkiye İdman Cemiyetleri İttifakı (TİCİ)’nin kurulmasıyla atılmıştır. Mevcutta günümüzde hizmetlerini yürüten Gençlik ve Spor Bakanlığının Cumhurbaşkanlığı Hükümet Sisteminde kurulması ise; 10/7/2018 tarihli ve 30474 sayılı 1 nolu Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi ile kurulmuştur. GSB’nin görevleri ve yetkileri 1 nolu Cumhurbaşkanlığı Kararnamesinin 184 ve 216 maddelerinde yer almaktadır.

Şekil 1. Gençlik ve Spor Bakanlığı Teşkilat Şeması (www.gsb.gov.tr, 2022)

1.4.GENÇLİK HİZMETLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

Genel Müdürlüğün görevleri bir nolu Cumhurbaşkanlığı Kararnamesinin 187. maddesi ile belirlenmiştir.

Şekil 2. Gençlik Hizmetleri Genel Müdürlüğü Teşkilat Şeması (GHGM, 2022)

1.4.1. Gençlik Merkezleri

Gençleri sanatsal, sosyal, bilimsel, kültürel, teknolojik ve sportif etkinliklere yönlendirerek; gençlerin bireysel, sosyal ve ruhsal gelişimlerine fayda sağlayarak, gençlere rehberlik yapmak, gençlerin zararlı alışkanlıklara karşı bilinçlendirilmesini sağlamak ve gençlerin farklı farklı etkinlikler içerisinde bulunmasını sağlayarak sosyal beceri kazanmaları ve bunları paylaşmaları için çeşitli çalışmalar yürüten, kültür ve tarih gezileri yaparak, gençlik kampları ve sportif etkinlikleri organize eden merkezler olarak tanımlanmaktadır (GSB, 2022).

Şekil 3. GSB Gençlik Merkezleri Sayısı (Gencizbiz, 2022).

1.4.2. Genç Ofis

KYK yurtlarında ve Üniversitelerde öğrencilerin kampüs içerisinde yoğun olarak kullandığı belirlenen alanlarda; yurttaki kalan gençlerin ve üniversite öğrencilerinin Bakanlık ile Gençlik Merkezi faaliyetlerinden haberdar olmaları için açılan, ayrıca gençler için düzenlenmesi planlanan etkinlik ve eğitimlerin yürütülebileceği alanları ifade etmektedir. GSB ile YÖK arasında yapılan protokol kapsamında da Üniversite Genç Ofisler her ilde en az bir üniversitede açılmaktadır (GSB, 2022).

Şekil 4. GSB Genç Ofis Sayısı (Gencizbiz, 2022).

Atölye etkinliklerindeki teorik ölçüt, bireyin bilgiyi günlük hayatlarında tatbik etmelerini sağlayacak şekilde birçok uygulamalı metotlar kullanılarak çoğaltılmaktadır. Ekip ruhunun ve yaşamın her alanına aktif katılımın öne çıktığı teorik atölyeleri içerir. Gençlerin atölyelere aktif olarak katılacağı, mantıksal süreçte sorgulamanın ön plana çıktığı, tüm gençlerin kendi fikirlerini rahatlıkla ifade edebildiği, alan hakkında çeşitli fikirlerin geliştirilebileceği atölyelerin yapılması esastır.

1.4.3. Gençlik Merkezleri Kulüpleri

Gençlerin yönelimlerine göre gençlik merkezi kulüpleri beş bölümden oluşmaktadır. Bu kulüplerinin özünü Gençlik Merkezlerindeki atölye çalışmaları sonucu; bilişsel gelişimini tamamlayan gençlere, toplumla paylaşma ruhu ve kendilerini ifade edebilme fırsatı oluşturmaktadır. Atölye faaliyetlerinin yapıldığı yerlerde gençlerin talebine göre; sergiler, sempozyumlar, sportif yarışmalar, gösteriler, kitap yorumlamaları, konserler, söyleşiler, müsabakalar gönüllü etkinlikleri, trekking ve gençler arası münazara yarışmaları yapılabilmektedir. Bu etkinlikler ile gençlerin öğrendiği bilgileri hayata geçirme fırsatı sunulmakta ve gençlerin kişisel ve sosyal gelişimine katkı sağlanmaktadır. Tüm bu etkinliklerin planlamasında ve uygulanmasında gençlik merkezi çalışanları gençleri yönlendirerek liderlik yapmaktadır. Bu etkinliklerin hayata geçirilmesinde baş rolde gençler yer almaktadır. Bu da gençlerimizin kendilerine olan güvenlerini arttırmakta ve gençlik merkezine olan bağlılıklarını büyük ölçüde arttırmaktadır. Yapılan etkinliklerin

tüm organizasyon planlaması gönüllü gençlere aittir, ancak ilk defa karşılaşılan ya da bir gençlik çalışanının çözmesi gereken bir sorunda gençlik çalışanları olaya müdahale etmektedir. Gençlik Merkezinde yürütülen etkinlikler, gençlerin kaliteli ve faydalı zaman geçirmeleri sağlayacak, gençleri tüm kötü alışkanlıklardan koruyarak uzak tutacak etkinlikler bütünüdür. Bu etkinliklerle birlikte gençleri, aileleri ve toplumu bilgilendirerek, kamuoyunda farkındalık oluşturmak amacı ile bu alandaki uzmanlar ve gençlik çalışanları tarafından çeşitli eğitim ve seminerler de düzenlenmektedir (GHGM, 2022)

1.4.4. Etkinlikler ve Sosyal Faaliyetler

Gençlik ve Spor Bakanlığı tarafından gençlerimizin zamanlarını daha kaliteli ve verimli geçirebilmeleri için çeşitli etkinlikler, sosyal faaliyetler ve anma programları yapılmaktadır. Bu programlar ile gençlerimizin milli manevi değerlerine bağlı, özgür ve inovatif bir ruhla düşünebilen gençlerin yetiştirilmesi amaçlanmaktadır. Bu faaliyetler;

- Atatürk'ü Anma, Gençlik ve Spor Bayramı ile Gençlik Haftası (15-21 Mayıs) Kutlamaları
- Kültür ve Sanat Yarışmaları
- 30 Ağustos Zafer Bayramı Kutlamaları
- Gençlerden Ecdada Mektup
- Gençler Asla Unutmaz
- Genç Hackaton, etkinlikler ve sosyal faaliyetleri sıralayabiliriz (GHGM, 2022)

1.5.GENÇLİK KAMPLARI

Gençlik Kamplarıyla; milli manevi değerlerine bağlı kalarak, kendine güvenli ve programlı yaşam alışkanlığı kazanmalarına yardımcı olmak, gençleri çeşitli spor branşlarıyla tanıştırmak uygulama fırsatı vermek, gençlerin yedi bölgemize ait kültür zenginlikleri ile tanıştırmak ülkemizin doğal bir zenginliği olduğu bilincini kazandırmak

ve doğudan batıya kuzeyden güzeye tüm gençlerin kaynaştığı bir kardeşlik iklimini tesis etmek amaçlanmaktadır (GHGM, 2022)

1.5.1. Yaz Dönemi Gençlik Kampları

Gençlik kamplarına başvurular her yılın Nisan ve Temmuz ayları arasında; Bakanlığa ait genclikkamplari.gsb.gov.tr web sayfasından yapılmakta ayrıca, bilgisayar ve internet sorunu yaşayan gençler için ise Gençlik Merkezleri aracılığıyla kamp kayıtları alınmaktadır. Kamplara başvurular değerlendirilirken gençlerin aşağıdaki özelliklerine göre kamplara direkt (şehit-gazi) atamaları yapılmakta ya da sahip olduğu özelliğe göre öncelik hakları bulunmaktadırlar. Bu özellikleri şöyle sıralayabiliriz;

- Şehit ve Gazi yakını gençlere,
- Maddi durumu düşük gençlere,
- Takdir belgesine sahip olarak, başarılı olan gençlere,
- GM'ye üye olan gençlere, öncelik hakkı verilmektedir.

1.5.2. Tematik Gençlik Kampları

Gençlik ve Spor Bakanlığı tarafından çeşitli Tematik Kamplar yapılmaktadır. Bunlardan bazılarını sayacak olursak; Girişimcilik, Yeşilay, Sosyal Uyum, Kitap Okuma, Temel İlk Yardım, Yurtdışı Türkler ve Anne-Kız Baba-Oğul Kampları olarak sıralayabiliriz.

1.6.GENÇLİK MERKEZLERİNDE KOVİD-19 DÖNEMİNDE YAPILAN BAZI GÖNÜLLÜLÜK FAALİYETLERİ

Gençlik merkezlerinde yılın her ayı belli bir program dahilinde gönüllülük faaliyetleri yapılmaktadır. Covid-19 Pandemi döneminde de gönüllülük faaliyetleri yapılmış olup, bunları şöyle sıralayabiliriz; siperli maske yapımı, vefa destek gruplarıyla ihtiyaç sahibi halka yardım grupları, eba destek noktaları, gençlik radrosu, ve birçok çevrimiçi etkinliğe yer verilmiştir. Bu etkinliklerin bazılarında aşağıda yer verilmiştir.

1.6.1. Siperli Maske Üretimi

2020 yılında ülkemizin dört bir yanında bulunan 350 adet Gençlik Merkezlerinde; başta sağlık çalışanlarımıza üretim yapmak amacıyla, pandemi döneminde çalışmaya devam eden diğer tüm kamu kurumları için de korumalı maske/yüz siperi üretimi gerçekleştirilmiştir.

Şekil 5. GM’de Pandemi Döneminde Siperli Maske Yapımı (Gencizbiz, 2022)

1.6.2. Vefa Sosyal Destek Grubu

Korona virüsle mücadele programı sokağa çıkma yasağı döneminde, 65 yaş ve üzeri vatandaşlarımıza ve kronik hastalığı bulunan bireylerimizin ihtiyaçlarının karşılandığı vefa sosyal destek gruplarında gençlik çalışanları aktif görev almışlardır.

Şekil 6. Gençlik Merkezleri Vefa Sosyal Destek Grubu (Gencizbiz, 2022)

1.6.3. Eba Destek Noktası

Covid-19 ile mücadele programı döneminde uzaktan eğitim ile öğrenim gören gençlerimize destek olunması için 345 Gençlik Merkezinde EBA noktası yapılarak, gençlerin istifadesine sunulmuştur. İnterneti ve bilgisayarı olmayan gençler için Gençlik Merkezi teknoloji atölyeleri kullanılmıştır. Söz konusu alanların pandemi şartlarına uygun bir şekilde düzenlendiği ve gençlerin hijyen kuralları içerisinde derslerini takip etmişlerdir.

Şekil 7. Gençlik Merkezleri Eba Noktası (Gencizbiz, 2022)

1.6.4. Gençlik Radyosu

GSB Gençlik Radyosu gsb.gov.tr/radyo/ adresinden yayın yapmaktadır. Gençlikten spora, kültürden sanata çeşitli program ve konuklar ile gençlerin gelişimine destek verilmesi sağlanmaktadır. Gençlik Radyosu da pandemi süresinde gençleri evde kalmayı teşvik ederek onlara; “enstrümanınla, sesinle sen de çal sen de söyle” ve videonu gençlik radyosuna ulaştırılarak; gençlik radyosundan ve GSB web sayfasından video ve ses kayıtlarını yayınlarak gençlerin ve vatandaşlarımızın pandemi sürecinde evde kalmalarına katkıda bulunulmuştur (Gencizbiz, 2022)

1.6.5. Gençlik Merkezlerinde Çevrimiçi Eğitim ve Etkinlikler

Gençlik Merkezlerinde birçok çevrimiçi etkinlik ve eğitim düzenlenmektedir. Bunlar aşağıdaki şekilde sıralanabilir:

- Evde Kal Hareketsiz Kalma
- “Sen Çal Bakalım” Gençlerin Enstrüman Çalma Etkinliği
- “Çaya Geliyoruz” Gençlik Çalışanları ile Çevrimiçi Aile Görüşmeleri
- Çevrimiçi Bilgi Yarışması
- Evim Bahçem Olsun - Bitki Yetiştiriyoruz
- “Kamp Günlüğü” ile Genlerin Kamp Hatıraları
- Kitap Ayracı Yapımı
- Akıl-Zeka Oyunları Eğitimleri
- Yöresel Halk Oyunları Eğitimi
- İşaret Dili Eğitimi
- Evde Maske Yapımı
- Yazarlık Eğitimi gibi faaliyetler yürütülmektedir. (GHGM, 2022)

2. BÖLÜM

GEREÇ VE YÖNTEM

2.1. ARAŞTIRMANIN KONUSU

Bu araştırmanın konusu, Gençlik ve Spor Bakanlığı'na bağlı gençlik merkezi gönüllülerinin gönüllülük faaliyetlerine katılım motivasyonlarının incelenmesidir.

2.2. ARAŞTIRMANIN MODELİ

GSB'ye bağlı gençlik merkezi gönüllülerinin gönüllülük faaliyetlerine katılım motivasyonlarının incelenmesini amaçlayan bu çalışmada betimsel araştırma modellerinden genel tarama modeli kullanılmıştır. Genel tarama modeli birçok elemandan oluşan bir evrende, evren hakkında genel bir sonuca ulaşmak için evrenin hepsi ya da evrenden alınan bir grup, örnek ya da örneklem üzerinde yapılan düzenlemelerdir. Bu yöntemin seçilmesi verilerin ölçek yoluyla hızlı bir şekilde toplanması ve araştırmanın bulgularının genellenebilir olmasına imkan vermesinden dolayıdır (Karasar, 2005).

2.3. EVREN VE ÖRNEKLEM

Araştırmanın evrenini Gençlik ve Spor Bakanlığına bağlı Gençlik Merkezlerinde gönüllülük faaliyetlerine katılan gönüllü gençler oluşturmaktadır. Araştırmanın örneklem grubunu ise 2020-2021 yıllarında Covid-19 pandemi döneminde, Gençlik ve Spor Bakanlığına bağlı Gençlik Merkezlerinde gönüllülük faaliyetlerine katılan (Elazığ ve Malatya illerindeki gençlik merkezi gönüllülük faaliyetlerine katılan gönüllüler) 151 erkek ve 196 kadın olmak üzere toplam 347 gönüllü gençten oluşmaktadır.

2.4. VERİ TOPLAMA ARAÇLARI

Gençlik ve Spor Bakanlığı'na bağlı gençlik merkezlerinde gönüllü olarak katılım sağlayan kişilere yönelik araştırmacı tarafından hazırlanan kişisel bilgi formu ile McEwin

ve Jacobsen-D'Arcy (2002) tarafından geliştirilen ve Çevik (2012) tarafından Türkçeye uyarlanan “Gönüllü Motivasyon Envanteri” ölçeği veri toplamak amacıyla kullanılmıştır.

2.4.1. Kişisel Bilgi Formu

Araştırmada kullanılan kişisel bilgi formu 13 sorudan oluşmaktadır. Bunları sıralarsak;

1. Cinsiyet,
2. Yaş,
3. Medeni durum,
4. Eğitim durumu,
5. Eğitim gördüğü bölüm,
6. Çalışma durumu,
7. Gönüllülük faaliyetlerine katılma yılı,
8. Gönüllülük faaliyetlerine yönlendiren mecra,
9. Gönüllülük faaliyetlerine haftalık katılma süresi,
10. Gençlik merkezi dışında gönüllü olarak çalışıp çalışmadığı,
11. Hangi İl'deki gençlik merkezi faaliyetlerine katıldığı,
12. Aylık geliri,
13. Ebeveyninin gönüllü olmasını destekleyip desteklemediği, sorularından oluşmaktadır.

2.4.2. Gönüllü Motivasyon Envanteri (GME)

Gönüllü Motivasyon Envanteri 44 maddeden oluşan 5'li likert tipi bir envanterdir. 5'li likert; “Kesinlikle Katılmıyorum”, “Katılmıyorum”, “Kararsızım”, “Katılıyorum”, “Kesinlikle katılıyorum” şeklinde derecelendirilmiştir. Gönüllü Motivasyon Envanteri'nin 10 alt boyutu bulunmaktadır. Bu alt boyutlar;

1. Değerler,
2. Karşılıklılık,
3. Takdir etme,
4. Anlama,
5. Benlik Saygısı,

6. Tepkisellik,
7. Sosyal,
8. Koruyucu,
9. Sosyal Etkileşim,
10. Kariyer Geliştirme'dir.

2.5. VERİ TOPLAMA SÜRECİ

Araştırmanın veri toplama aşamasında Covid-19 pandemisi nedeniyle dönemsel kapanmalar ve sokağa çıkma yasakları olması kaynaklı verilerin toplanmasını zorlaştırmış ancak sokağa çıkma yasağı ve kapanmaların olmadığı süreçte, 151 erkek ve 196 kadın olmak üzere toplam 347 gönüllü gence ulaşılarak araştırmanın verileri toplanmıştır.

2.6. ARAŞTIRMADA KULLANILAN İSTATİKSEL YÖNTEMLER VE VERİLERİN ANALİZİ

Araştırmada ilk olarak ölçeğin alt boyutlarında elde edilen verilerin normallik varsayımını gerçekleştirip gerçekleştirmediğini belirlemek için normallik testi yapılmıştır. Yapılan normallik testlerinde elde edilen verilerin çarpıklık ve basıklık değerlerinin çok yüksek olduğu saptanmış analizlerde güvenilir bir metot olan parametrik testlerin uygulanması için 357 kişiden oluşan ham verilerden uç değerlere sahip 10 katılımcının verileri veri setinden çıkarılarak normallik testleri tekrar yapılmıştır. Tablo 1'de görüldüğü gibi artık ölçeğin çarpıklık ve basıklık değerlerinin +1.5 ile -1.5 arasında olduğu tespit edilmiştir. Böylece normalliğin gerçekleştiği görülmüştür. Tabachnick ve Fidell'de çarpıklık ve basıklık değerlerin +1.5 ile -1.5 aralığında olması dağılımın normal olduğu şeklinde yorumlanabileceğini belirtmiştir (Tabachnick ve Fidel, 2007).

Ardından araştırma grubunun, değişkenlere göre farklılaşıp farklılaşmadığını ortaya koymak amacı ile bağımlılar için "Independent Sample t-Testi" ve çoklu farklılıklarda "Tek Yönlü Varyans Analizi" kullanılmış ayrıca farklılığın nereden kaynaklandığını ortaya koymak için Post-Hoc testlerinden "LSD" ve "TUKEY" testlerinden faydalanılmıştır. Ayrıca araştırmada kullanılan ölçeğin alt boyutları arasındaki ilişkiyi

incelemek adına “Korelasyon Testi” yapılmıştır. Araştırmada kullanılan ölçeğin alt boyutlarının normal dağılıp dağılmadığını öğrenmek amacıyla normallik varsayımlarını gösteren histogram çizelgeleri aşağıdaki bölümlerde belirtilmiştir. Uyarlanmış envanterin toplam iç tutarlılık Cronbach Alpha Güvenirlik kat sayısı 0,95 çıkmıştır. Çarpıklık basıklık değerleri incelendiğinde ise tüm alt boyutlar çarpıklık değerleri normal dağılım gösterirken ölçek toplam puanına bakıldığında çarpıklık değeri -,060 basıklık değeri ise -,408 olarak anlamlı dağılım gösterdiği görülmektedir.

3. BÖLÜM

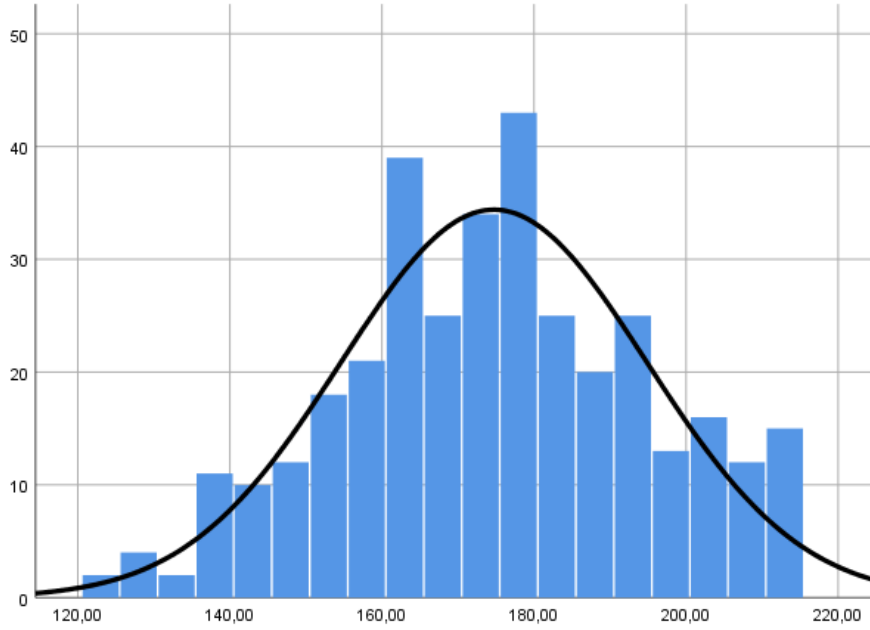
BULGULAR

Bu bölümde araştırmaya katılan gönüllülerin tanımlayıcı cinsiyet, yaş, medeni durum, öğrenim durumu, okuduğu bölüm, çalışma durumu, gönüllü faaliyetlere katılım yılı, gönüllü faaliyetlere yönlendiren, haftalık gönüllü aktivitelere katılım süresi (saat), başka bir gönüllü olunan kurum, vakıf vb., şehir, aylık geliri ve ebeveyn desteği gibi demografik bilgiler ve uygulanan ölçek ile alt boyutlarının ilişkisini gösteren istatistiksel bulgular aşağıda tablolar halinde verilmiştir.

Tablo 1. Gönüllü Motivasyon Envanteri Puan Dağılımı

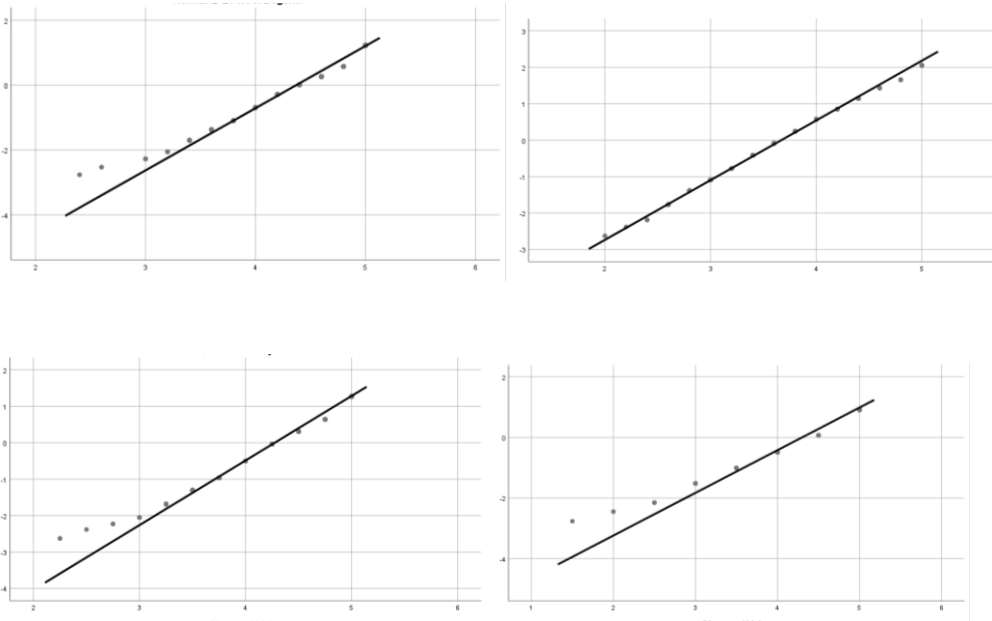
Faktör	N	Ort	Ss	Çarpıklık	Basıklık	C.Alpha
Değerler	347	4,37	,64	-,597	-,036	,80
Taktır Etme	347	3,66	,65	,087	-,220	,41
Sosyal Etkileşim	347	4,27	,68	-,569	,176	,75
Karşılıklılık	347	4,29	,81	-,901	,310	,43
Tepkisellik	347	4,19	,66	-,332	-,394	,69
Benlik Saygısı	347	4,23	,66	-,587	,421	,74
Sosyal	347	3,76	,78	-,442	-,404	,79
Kariyer Geliştirme	347	3,53	,74	-,086	-,152	,44
Anlama	347	4,39	,65	-,570	-,080	,86
Koruyucu	347	4,02	,81	-,526	,026	,74

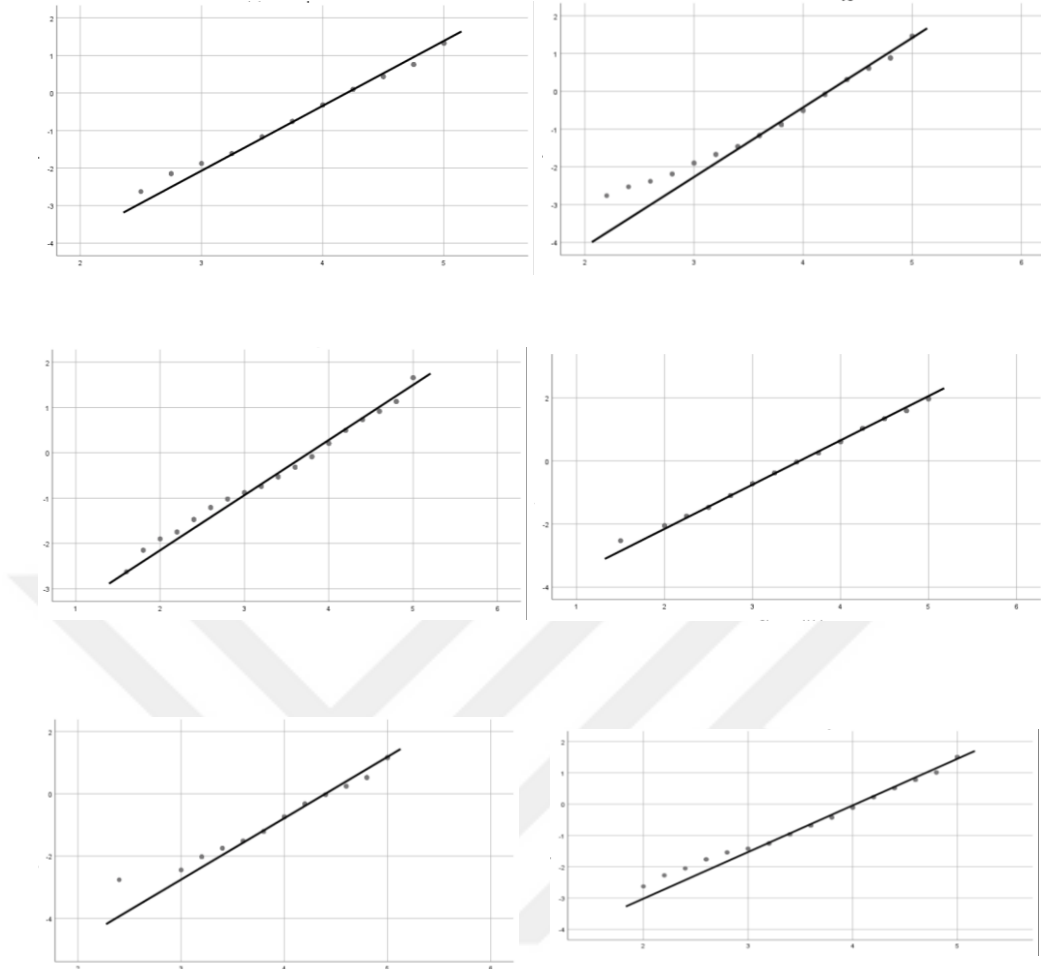
Her bir alt boyut değerlerinde “ α ” düzeyi incelendiğinde, “Değerler” için 0.80, “Takdir Etme” için 0.41, “Sosyal Etkileşim” için 0.75, “Karşılıklılık” için 0.43, “Tepkisellik” için 0.69, “Benlik Saygısı” için 0.74, “Sosyal” için 0.79, “Kariyer Gelişimi” için 0.44, “Anlama” için 0.86 ve “Koruyucu” için 0,74 olarak hesaplanmıştır. Uyarlanmış envanterin toplam iç tutarlılık Cronbach Alpha Güvenirlik kat sayısı 0,95 çıkmıştır. Çarpıklık basıklık değerleri incelendiğinde ise tüm alt boyutlar çarpıklık değerleri normal dağılım gösterirken ölçek toplam puanına bakıldığında çarpıklık değeri-,060 basıklık değeri ise-,408 olarak anlamlı dağılım gösterdiği görülmektedir (Büyüköztürk ve diğerleri, 2011).

Şekil 8. Araştırma Verilerinin Normallik Çizelgesi

Şekil 8’de görüldüğü gibi araştırmaya katılan katılımcıların ölçek puanları ortalaması dağılımına bakıldığında normal bir dağılım gösterdiğini söyleyebiliriz.

Şekil 9. Ölçek Alt Boyutları Histogram Doğruları

Şekil 9’de ölçek alt boyutları histogram doğruları üzerinde normal dağılımı gösterilmiştir.

Tablo 2. Cinsiyet Değişkeni Yüzde ve Frekans Dağılımı

Cinsiyet	N	%
Erkek	151	43,5
Kadın	196	56,5
Toplam	347	100,0

Tablo 2’deki tanımlayıcı istatistikler incelendiğinde katılımcıların %43,5’ i erkek (n=151), %56,5’i kadınlardan (n=196) oluşmaktadır.

Tablo 3. Yaş Değişkeni Yüzde ve Frekans Dağılımı

Yaş	N	%
14 – 21	161	46,4
22 – 27	140	40,3
28 ve üzeri	46	13,3
Toplam	347	100,0

Tablo 3’deki tanımlayıcı istatistikler incelendiğinde katılımcıların yaş ortalamaları 22,60 tır. Ayrıca katılımcıların %46,4’ ü 14-21 yaş arası (n=161), %40,3’ ü 22-27 yaş arası (n=140), %13,3’ü 29 yaş ve üzerinden (n=46) oluşmaktadır.

Tablo 4. Medeni Durum Değişkeni Yüzde ve Frekans Dağılımı

Medeni Durum	N	%
Evli	25	7,2
Bekar	322	92,8
Toplam	347	100,0

Tablo 4’deki tanımlayıcı istatistikler incelendiğinde katılımcıların %7,2’ si evli (n=25) iken, %92,8’i bekarlardan (n=322) oluşmaktadır.

Tablo 5. Öğrenim Durumu Değişkeni Yüzde ve Frekans Dağılımı

Öğrenim Durumu	N	%
Lise	86	24,8
Ön lisans	54	15,6
Lisans	190	54,8
Lisansüstü	17	4,9
Toplam	347	100,0

Tablo 5’ de ki tanımlayıcı istatistikler incelendiğinde katılımcıların %24,8’i lise (n=86), %15,6’ sı ön lisans (n=54), %54,8’i lisans (n=190), %4,9’ u ise lisansüstü (n=17) öğrenim düzeyine sahip kişilerden oluşmaktadır.

Tablo 6. Fakülte/Bölüm Değişkeni Yüzde ve Frekans Dağılımı

Fakülte/Bölüm	N	%
Spor Bilimleri Fakültesi	39	11,2
Diğer	308	88,8
Toplam	347	100,0

Tablo 6'daki tanımlayıcı istatistikler incelendiğinde katılımcıların %11,2' si spor bilimleri fakültesi mezunu (n=39) iken, %88,8'i diğer fakülte mezunlarından (n=308) oluşmaktadır.

Tablo 7. Çalışma Durumu Değişkeni Yüzde ve Frekans Dağılımı

Çalışma Durumu	N	%
Öğrenci	212	61,1
Tam Gün	70	20,2
Yarım Gün	18	5,2
İşsiz	47	13,5
Toplam	347	100,0

Tablo 7'de ki tanımlayıcı istatistikler incelendiğinde katılımcıların %61,1' i öğrenci (n=212), %20,2' si tam gün (n=70) çalışan, %5,2' si yarım gün (n=18) çalışan, %13,5' i ise işsiz (n=47) öğrenim düzeyine sahip kişilerden oluşmaktadır.

Tablo 8. Gönüllü Faaliyet Katılım Yılı Değişkeni Yüzde ve Frekans Dağılımı

Gönüllü Faaliyet Katılım Süresi (yıl)	N	%
1-2 Yıl	207	59,7
3-4 Yıl	68	19,6
5 ve üzeri	72	20,7
Toplam	347	100,0

Katılımcıların gönüllü faaliyetlere katılım yılı değişkenine göre tanımlayıcı istatistikler incelendiğinde, %59,7' si 1-2 yıl (n=207), %19,6' sı 3-4 yıl (n=68), %20,7' si 5 yıl ve üzeri (n=72) süreyle gönüllü olarak katılım sağlamaktadırlar.

Tablo 9. Gönüllü Faaliyetlere Yönlendiren Değişkeni Yüzde ve Frekans Dağılımı

Gönüllü Faaliyetlere Yönlendiren	N	%
Arkadaş	170	49,0
Sosyal Medya	38	11,0
Gençlik Merkezi	118	34,0
Diğer	21	6,0
Toplam	347	100,0

Tablo 9’da ki tanımlayıcı istatistikler incelendiğinde katılımcıların %49’ u arkadaş (n=170), %11’ i sosyal medya (n=38), %34’ ü gençlik merkezi (n=118), %6’sı ise diğer (n=21) etkenler vesilesi ile gönüllü faaliyetlere yönlendirilmektedirler.

Tablo 10. Gönüllü Çalışma Zamanı Değişkeni Yüzde ve Frekans Dağılımı

Gönüllü Çalışma Zamanı (hafta)	N	%
2 saatten az	90	25,9
2- 4 saat	95	27,4
5- 7 saat	67	19,3
8-10 saat	32	9,2
11 saat ve üzeri	63	18,2
Toplam	347	100,0

Tablo 10’da ki tanımlayıcı istatistikler incelendiğinde katılımcıların %25,9 u 2 saatten az, (n=90), %27,4’ ü 2- 4 saat, (n=95), %19,3’ ü 5- 7 saat, (n=67), %9,2’ sı 8-10 saat (n=32), %18,2’ sı 11 saat ve üzeri (n=63) gönüllü çalışma zamanına sahiptirler.

Tablo 11. Başka Gönüllü Olduğu Kurum Değişkeni Yüzde ve Frekans Dağılımı

Başka Gönüllü Olduğu Kurum	N	%
Evet	141	40,6
Hayır	206	59,4
Toplam	347	100,0

Tablo 11’de ki tanımlayıcı istatistikler incelendiğinde katılımcıların %40,6 sı başka bir kurumda da gönüllü faaliyetlere katılım sağlarken (n=141), %59,4’ ü başka bir kurumda da gönüllü faaliyetlere katılım sağlamamaktadır (n=206).

Tablo 12. Yaşadığı Şehir Değişkeni Yüzde ve Frekans Dağılımı

Yaşadığı Şehir	N	%
Elazığ	195	56,2
Malatya	152	43,8
Toplam	347	100,0

Tablo 12’de ki tanımlayıcı istatistikler incelendiğinde katılımcıların %56,2 Elazığ ilinde ikamet ederken (n=195), %43,8’ i Malatya ilinde ikamet etmektedir (n=152).

Tablo 13. Gelir Durumu Değişkeni Yüzde ve Frekans Dağılımı

Gelir Durumu	N	%
500 TL. ’den az	140	40,3
501 - 1000 TL.	94	27,1
1001 - 1500 TL.	23	6,6
1501 - 2500 TL.	17	4,9
2500 TL. üstü	73	21,0
Toplam	347	100,0

Tablo 13’deki tanımlayıcı istatistikler incelendiğinde katılımcıların %40,3 u 500 TL. den az, (n=140), %27,1’ i 501 – 1000 TL. (n=94), %6.6’ sı 1001 - 1500 TL. (n=23), %4,9’ u 1501 - 2500 TL. (n=17), %21’ i 11 2500 TL. üzeri (n=73) gönüllü gelir durumuna sahiptirler.

Tablo 14. Ebeveyn Gönüllülük Değişkeni Yüzde ve Frekans Dağılımı

Gelir Durumu	N	%
Evet	279	80,4
Hayır	9	2,6
Kısmen	59	17,0
Toplam	347	100,0

Tablo 14’de ki tanımlayıcı istatistikler incelendiğinde katılımcıların %80,4’ ünün ebeveynleri gönüllü olmalarını desteklerken (n=279), %2,6’sının ebeveynleri gönüllü olmalarını desteklemektedir (n=9). Ayrıca %17’sinin ebeveynleri gönüllü olmalarını desteklemektedir. (n=59).

Tablo 15. Katılımcıların Cinsiyet Değişkenine Göre Bağımsız T-Testi Sonuçları

“GME” Faktörler	Cinsiyet	N	Ort.	Ss	t	p
Değerler	Erkek	151	4,33	,55	-1,13	,259
	Kadın	196	4,39	,49		
Takdir Etme	Erkek	151	3,71	,63	1,30	,192
	Kadın	196	3,63	,58		
Sosyal Etkileşim	Erkek	151	4,29	,60	,46	,640
	Kadın	196	4,26	,52		
Karşılıklılık	Erkek	151	4,22	,73	-1,79	,073
	Kadın	196	4,35	,68		
Tepkisellik	Erkek	151	4,19	,64	-,19	,843
	Kadın	196	4,20	,52		
Benlik Saygısı	Erkek	151	4,17	,58	-1,60	,110
	Kadın	196	4,27	,50		
Sosyal	Erkek	151	3,95	,76	3,74	,000*
	Kadın	196	3,62	,83		
Kariyer Geliştirme	Erkek	151	3,58	,77	1,14	,253
	Kadın	196	3,49	,66		
Anlama	Erkek	151	4,35	,55	-1,36	,175
	Kadın	196	4,42	,46		
Koruyucu	Erkek	151	4,01	,71	-,33	,737
	Kadın	196	4,03	,63		

Cinsiyet değişkenine göre t-testi sonuçları incelendiğinde, katılımcıların “Gönüllü Motivasyon Envanteri” alt boyutlarından aldığı puanlarda “Sosyal” alt boyutu dışında anlamlı farklılığa rastlanmamıştır. “Sosyal” alt boyutundaki anlamlı farklılığa bakıldığında ise erkeklerin ölçekten aldığı puanların ($3.95 \pm ,76$) kadın katılımcılardan ($3,62 \pm ,83$) yüksek olduğu görülmektedir ($p=,000*$), (Tablo, 15).

Tablo 16. Katılımcıların Yaş Değişkenine Göre Tek Yönlü Varyans Analizi Sonuçları

“GME” Faktörler	Yaş	N	Mean	Ss	F	p	Anlamlılık
Değerler	14-20 Yaş	161	4,35	,51	,129	,879	-
	22-27 Yaş	140	4,38	,52			
	28 ve üzeri	46	4,37	,53			
Takdir Etme	14-20 Yaş	161	3,70	,63	2,983	,052	-
	22-27 Yaş	140	3,58	,56			
	28 ve üzeri	46	3,80	,63			
Sosyal Etkileşim	14-20 Yaş	161	4,28	,58	,039	,961	-
	22-27 Yaş	140	4,26	,53			
	28 ve üzeri	46	4,27	,57			
Karşılıklılık	14-20 Yaş	161	4,33	,71	1,203	,302	-
	22-27 Yaş	140	4,30	,69			
	28 ve üzeri	46	4,15	,74			
Tepkisellik	14-20 Yaş	161	4,18	,59	,263	,769	-
	22-27 Yaş	140	4,20	,56			
	28 ve üzeri	46	4,25	,55			
Benlik Saygısı	14-20 Yaş	161	4,18	,59	2,549	,080	-
	22-27 Yaş	140	4,22	,49			
	28 ve üzeri	46	4,39	,46			
Sosyal	14-20 Yaş	161	3,73	,85	6,734	,001*	3;2,1
	22-27 Yaş	140	3,67	,82			
	28 ve üzeri	46	4,16	,56			
Kariyer Geliştirme	14-20 Yaş	161	3,54	,67	2,304	,101	-
	22-27 Yaş	140	3,46	,72			
	28 ve üzeri	46	3,71	,78			
Anlama	14-20 Yaş	161	4,39	,50	,273	,761	-
	22-27 Yaş	140	4,41	,48			
	28 ve üzeri	46	4,34	,58			
Koruyucu	14-20 Yaş	161	4,00	,66	1,860	,157	-
	22-27 Yaş	140	3,99	,69			
	28 ve üzeri	46	4,20	,60			
Toplam		347	4,02	,67			

Tablo 16’da katılımcıların yaş değişkenine göre ANOVA sonuçları incelendiğinde, katılımcıların “Gönüllü Motivasyon Envanteri” alt boyutlarından aldığı puanlarda sadece “Sosyal” alt boyutu dışındaki faktörlerde herhangi bir anlamlı farklılığa rastlanmamıştır.

“Sosyal” alt boyutunda ise farklılığı 28 yaş ve üzeri olanlar göstermektedir. 28 yaş ve üzeri olanların $(4,16 \pm ,56)$ ölçekten aldığı ortalama puanlar 22-27 yaş $(3,67 \pm ,82)$ ve 14-21 yaş $(3,73 \pm ,85)$ olanlardan yüksek çıkmıştır ($p=0,001^*$).

Tablo 17. Katılımcıların Medeni Durum Değişkenine İlişkin Bağımsız T-Testi Sonuçları

“GME” Faktörler	Medeni Durum	N	Ort.	Ss	t	p
Değerler	Evli	25	4,39	,50	,207	,836
	Bekar	322	4,36	,52		
Takdir Etme	Evli	25	3,80	,57	1,113	,266
	Bekar	322	3,65	,61		
Sosyal Etkileşim	Evli	25	4,25	,51	-,232	,817
	Bekar	322	4,27	,56		
Karşılıklılık	Evli	25	4,04	,72	-1,904	,058
	Bekar	322	4,31	,70		
Tepkisellik	Evli	25	4,19	,60	-,066	,947
	Bekar	322	4,19	,57		
Benlik Saygısı	Evli	25	4,36	,46	1,239	,216
	Bekar	322	4,22	,54		
Sosyal	Evli	25	4,05	,61	1,826	,069
	Bekar	322	3,74	,83		
Kariyer Geliştirme	Evli	25	3,51	,79	-,179	,858
	Bekar	322	3,53	,70		
Anlama	Evli	25	4,28	,60	-1,117	,265
	Bekar	322	4,40	,49		
Koruyucu	Evli	25	4,00	,66	-,209	,834
	Bekar	322	4,02	,67		

Medeni durum değişkenine ilişkin t-testi sonuçları incelendiğinde, katılımcıların “Gönüllü Motivasyon Envanteri” alt boyutlarından aldığı puanlarda her hangi bir anlamlı farklılığa rastlanmamıştır (Tablo, 17).

Tablo 18. Katılımcıların Öğrenim Durumu Değişkenine İlişkin Tek Yönlü Varyans Analizi Sonuçları

“GME” Faktörler	Öğrenim Durumu	N	Mean	Ss	F	p
Değerler	Lise	86	4,35	,50	,217	,885
	Ön lisans	54	4,37	,51		
	Lisans	190	4,38	,54		
	Lisansüstü	17	4,28	,46		
Takdir Etme	Lise	86	3,76	,62	1,266	,286
	Ön lisans	54	3,66	,57		
	Lisans	190	3,61	,61		
	Lisansüstü	17	3,72	,51		
Sosyal Etkileşim	Lise	86	4,27	,53	,282	,839
	Ön lisans	54	4,21	,61		
	Lisans	190	4,29	,57		
	Lisansüstü	17	4,23	,34		
Karşılıklılık	Lise	86	4,27	,70	,213	,887
	Ön lisans	54	4,25	,68		
	Lisans	190	4,32	,72		
	Lisansüstü	17	4,26	,70		
Tepkisellik	Lise	86	4,17	,56	,233	,874
	Ön lisans	54	4,21	,62		
	Lisans	190	4,20	,57		
	Lisansüstü	17	4,10	,59		
Benlik Saygısı	Lise	86	4,16	,57	1,345	,260
	Ön lisans	54	4,16	,59		
	Lisans	190	4,28	,50		
	Lisansüstü	17	4,20	,57		
Sosyal	Lise	86	3,83	,83	,308	,819
	Ön lisans	54	3,77	,79		
	Lisans	190	3,74	,81		
	Lisansüstü	17	3,70	,95		
Kariyer Geliştirme	Lise	86	3,56	,72	,639	,591
	Ön lisans	54	3,54	,71		
	Lisans	190	3,53	,70		
	Lisansüstü	17	3,30	,69		
Anlama	Lise	86	4,38	,51	,104	,958
	Ön lisans	54	4,39	,50		
	Lisans	190	4,40	,51		
	Lisansüstü	17	4,34	,37		
Koruyucu	Lise	86	3,98	,63	,516	,672
	Ön lisans	54	4,04	,67		
	Lisans	190	4,05	,68		
	Lisansüstü	17	3,87	,74		
Toplam		347	4,02	,671		

Tablo 18’de katılımcıların öğrenim durumu değişkenine göre ANOVA sonuçları incelendiğinde, katılımcıların “Gönüllü Motivasyon Envanteri” alt boyutlarından aldığı puanlarda herhangi bir anlamlı farklılığa rastlanmamıştır.

Tablo 19. Katılımcıların Fakülte/Bölüm Değişkenine İlişkin Bağımsız T- Testi Sonuçları

“GME” Faktörler	Bölüm	N	Ort.	Ss	t	p
Değerler	Spor	39	4,48	,46	1,410	,159
	Bilimleri					
	Diğer	308	4,35	,52		
Takdir Etme	Spor	39	3,80	,48	1,423	,156
	Bilimleri					
	Diğer	308	3,65	,62		
Sosyal Etkileşim	Spor	39	4,52	,42	2,976	,003*
	Bilimleri					
	Diğer	308	4,24	,57		
Karşılıklılık	Spor	39	4,47	,69	1,633	,103
	Bilimleri					
	Diğer	308	4,27	,71		
Tepkisellik	Spor	39	4,35	,58	1,785	,075
	Bilimleri					
	Diğer	308	4,17	,57		
Benlik Saygısı	Spor	39	4,46	,44	2,915	,004*
	Bilimleri					
	Diğer	308	4,20	,54		
Sosyal	Spor	39	4,10	,71	2,768	,006*
	Bilimleri					
	Diğer	308	3,72	,82		
Kariyer Geliştirme	Spor	39	3,68	,68	1,409	,160
	Bilimleri					
	Diğer	308	3,51	,71		
Anlama	Spor	39	4,50	,39	1,447	,149
	Bilimleri					
	Diğer	308	4,38	,51		
Koruyucu	Spor	39	4,28	,59	2,537	,012*
	Bilimleri					
	Diğer	308	3,99	,67		

Tablo 19’da katılımcıların fakülte/bölüm değişkenine göre t-testi sonuçları incelendiğinde, katılımcıların “Gönüllü Motivasyon Envanteri” alt boyutlarından aldığı puanlarda “Sosyal Etkileşim”, “Benlik Saygısı” ve “sosyal” alt boyutlarında anlamlı farklılık olduğu görülmektedir. Bu bağlamda alt boyutlardaki farklılıklar incelendiğinde ise, “sosyal etkileşim” alt boyutunda spor bilimleri fakültesi öğrencilerinin puanları (4,52

± 42) diğer fakülte öğrencilerinden yüksek olduğu görülmüştür ($4,24 \pm 57$). “Benlik Saygısı” alt boyutunda spor bilimleri fakültesi öğrencilerinin puan ortalamaları ($4,46 \pm 44$) diğer fakülte öğrencilerinden daha yüksek çıkmıştır. “Sosyal” alt boyutu puanlarında spor bilimleri fakültesi öğrencilerinin puan ortalamaları ($4,10 \pm 71$) diğer fakülte öğrencilerinden daha yüksektir ($3,72 \pm ,82$). “Koruyucu” alt boyutu puanlarında spor bilimleri fakültesi öğrencilerinin puan ortalamaları ($4,28 \pm 59$) diğer fakülte öğrencilerinden daha yüksektir ($3,99 \pm ,67$).

Tablo 20. Katılımcıların Çalışma Durumu Değişkenine Göre Tek Yönlü Varyans Analizi Sonuçları

“GME” Faktörler	Çalışma Durumu	N (347)	Ort.	Ss	F	p	Anlamlılık
Değerler	Öğrenci	212	4,36	,52	,801	,494	
	Tam Gün	70	4,41	,49			
	Yarım Gün	18	4,21	,59			
	İşsiz	47	4,40	,53			
Taktir Etme	Öğrenci	212	3,65	,62	,101	,959	
	Tam Gün	70	3,70	,60			
	Yarım Gün	18	3,65	,63			
	İşsiz	47	3,67	,52			
Sosyal Etkileşim	Öğrenci	212	4,28	,57	2,349	,072	
	Tam Gün	70	4,33	,51			
	Yarım Gün	18	3,94	,61			
	İşsiz	47	4,29	,54			
Karşılıklılık	Öğrenci	212	4,33	,71	1,124	,339	
	Tam Gün	70	4,16	,74			
	Yarım Gün	18	4,27	,54			
	İşsiz	47	4,36	,70			
Tepkisellik	Öğrenci	212	4,17	,59	,634	,594	
	Tam Gün	70	4,27	,54			
	Yarım Gün	18	4,11	,51			
	İşsiz	47	4,21	,55			
Benlik Saygısı	Öğrenci	212	4,20	,56	,913	,435	
	Tam Gün	70	4,30	,50			
	Yarım Gün	18	4,13	,47			
	İşsiz	47	4,28	,51			
Sosyal	Öğrenci	212	3,65	,87	5,210	,002*	1,2
	Tam Gün	70	4,09	,67			
	Yarım Gün	18	3,74	,59			
	İşsiz	47	3,78	,74			
Kariyer Geliştirme	Öğrenci	212	3,50	,72	,672	,570	
	Tam Gün	70	3,59	,73			
	Yarım Gün	18	3,70	,53			
	İşsiz	47	3,50	,66			
Anlama	Öğrenci	212	4,39	,50	1,265	,286	

	Tam Gün	70	4,47	,46		
	Yarım Gün	18	4,22	,56		
	İşsiz	47	4,37	,53		
Koruyucu	Öğrenci	212	3,99	,70		
	Tam Gün	70	4,14	,56	,945	,419
	Yarım Gün	18	4,06	,56		
	İşsiz	47	3,97	,67		

Tablo 20’de katılımcıların çalışma durumu değişkenine göre ANOVA sonuçları incelendiğinde, katılımcıların “Gönüllü Motivasyon Envanteri” alt boyutlarından “Sosyal” alt boyutu dışında herhangi bir anlamlı farklılığa rastlanmamıştır. “Sosyal” alt boyutu puanlarına bakıldığında tam gün çalışanların puanları diğerlerine göre yüksek olduğu görülmüştür ($p= 0,002^*$).

Tablo 21. Katılımcıların Gönüllülük Yılı Değişkenine Göre Tek Yönlü Varyans Analizi Sonuçları

“GME” Faktörler	Gönüllü Yılı	N (347)	Ort.	Ss	F	p	Anlamlılık
Değerler	1 – 2 Yıl	207	4,3401	,53088			
	2 – 4 Yıl	68	4,4265	,51821	,931	,395	
	5 ve üzeri	72	4,4083	,49951			
Taktir Etme	1 – 2 Yıl	207	3,6744	,62727			
	2 – 4 Yıl	68	3,6559	,63608	,024	,976	
	5 ve üzeri	72	3,6667	,54021			
Seyyal Etik	1 – 2 Yıl	207	4,2222	,59028			
	2 – 4 Yıl	68	4,3640	,49894	2,304	,101	
	5 ve üzeri	72	4,3438	,53312			
Karşılıklılık	1 – 2 Yıl	207	4,3043	,70994			
	2 – 4 Yıl	68	4,3824	,69173	1,059	,348	
	5 ve üzeri	72	4,2083	,73038			
Tepkisellik	1 – 2 Yıl	207	4,1461	,59993			
	2 – 4 Yıl	68	4,2941	,48665	2,118	,122	
	5 ve üzeri	72	4,2535	,58366			
Benlik Saygısı	1 – 2 Yıl	207	4,1797	,57738			
	2 – 4 Yıl	68	4,3088	,46544	2,270	,105	
	5 ve üzeri	72	4,3028	,49447			
Sosyal	1 – 2 Yıl	207	3,6918	,84823	2,631	,073	

	2 – 4 Yıl	68	3,8147	,77445			
	5 ve üzeri	72	3,9417	,76798			
Kariyer Geliştirme	1 – 2 Yıl	207	3,4638	,69579			
	2 – 4 Yıl	68	3,6728	,78019	2,704	,068	
	5 ve üzeri	72	3,6076	,67764			
Anlama	1 – 2 Yıl	207	4,3556	,53422			
	2 – 4 Yıl	68	4,4588	,45457	1,730	,179	
	5 ve üzeri	72	4,4583	,46686			
Koruyucu	1 – 2 Yıl	207	3,9449	,69580			
	2 – 4 Yıl	68	4,1647	,61614	3,947	,020*	2,1
	5 ve üzeri	72	4,1333	,61986			

Tablo 21’de katılımcıların gönüllülük yılı değişkenine göre ANOVA sonuçları incelendiğinde, katılımcıların “Gönüllü Motivasyon Envanteri” alt boyutlarından “koruyucu” alt boyutu dışında herhangi bir anlamlı farklılığa rastlanmamıştır. “Koruyucu” alt boyutu puanlarına bakıldığında 2-4 yıl arası çalışanların puanları diğerlerine göre yüksek olduğu görülmüştür ($p= 0,020^*$).

Tablo 22. Katılımcıları Gönüllülüğe Yönlendiren Değişkene Göre Tek Yönlü Varyans Analizi Sonuçları

“GME” Faktörler	Yönlendiren	N (347)	Ort.	Ss	F	p	Anlamlılık
Değerler	Arkadaş	170	4,34	,54	2,344	,073	
	Sosyal Medya	38	4,22	,56			
	Gençlik Merkezi	118	4,45	,47			
	Diğer	21	4,36	,46			
Taktir Etme	Arkadaş	170	3,62	,59	1,379	,249	
	Sosyal Medya	38	3,58	,56			
	Gençlik Merkezi	118	3,75	,60			
	Diğer	21	3,66	,80			
Sosyal Etkileşim	Arkadaş	170	4,23	,59	1,905	,128	
	Sosyal Medya	38	4,16	,52			
	Gençlik Merkezi	118	4,37	,52			
	Diğer	21	4,23	,59			
Karşılıklılık	Arkadaş	170	4,20	,77	2,192	,089	
	Sosyal Medya	38	4,39	,69			
	Gençlik Merkezi	118	4,41	,61			
	Diğer	21	4,23	,66			
Tepkisellik	Arkadaş	170	4,17	,56	2,110	,099	
	Sosyal Medya	38	4,03	,54			
	Gençlik Merkezi	118	4,29	,59			
	Diğer	21	4,17	,59			
Benlik Saygısı	Arkadaş	170	4,15	,58	2,666	,048*	3,1
	Sosyal Medya	38	4,2263	,46			
	Gençlik Merkezi	118	4,3390	,45			
	Diğer	21	4,2286	,66			
Sosyal	Arkadaş	170	3,8129	,79	4,833	,003*	1,3;2
	Sosyal Medya	38	3,3368	,77			
	Gençlik Merkezi	118	3,8746	,82			

	Diğer	21	3,5810	,92			
	Arkadaş	170	3,5206	,67			
Kariyer	Sosyal Medya	38	3,4145	,59			
Geliştirme	Gençlik Merkezi	118	3,6314	,79	1,743	,158	
	Diğer	21	3,3214	,73			
	Arkadaş	170	4,3576	,52			
Anlama	Sosyal Medya	38	4,3421	,48			
	Gençlik Merkezi	118	4,4593	,48	1,218	,303	
	Diğer	21	4,4667	,48			
	Arkadaş	170	3,9718	,69			
	Sosyal Medya	38	3,9368	,64			
Koruyucu	Gençlik Merkezi	118	4,1678	,58	2,888	,036*	3;1,4
	Diğer	21	3,8476	,83			

Tablo 22 incelendiğinde, katılımcıları “gönüllülüğe yönlendiren” değişkenine göre anova sonuçları incelendiğinde, katılımcıların “Gönüllü Motivasyon Envanteri” alt boyutlarından aldığı puanlarda “Sosyal”, “Benlik Saygısı” ve “Koruyucu” alt boyutlarında anlamlı farklılık olduğu görülmektedir. Bu bağlamda alt boyutlardaki farklılıklar incelendiğinde ise, “sosyal” alt boyutunda sosyal medya ile arkadaş ve sosyal medya ile gençlik merkezleri arasında olduğu görülmektedir. “Benlik Saygısı” alt boyutunda ki anlamlı farklılığın kaynağı incelendiğinde, gençlik merkezi değişkeni ile arkadaş değişkeni farklılığın kaynağı olarak görülmektedir. “Koruyucu” alt boyutu puanlarında farklılığın kaynağına bakıldığında ise: gençlik merkezi ile arkadaş ve gençlik merkezi ile diğer değişkenlerinin farklılığın kaynağını oluşturduğunu söyleyebiliriz.

Tablo 23. Katılımcıların Haftalık Gönüllü Çalışma Süresi Değişkenine Göre Tek Yönlü Varyans Analizi Sonuçları

“GME” Faktörler	Gönüllü Çalışma Süresi (Haftalık)	N (347)	Ort.	Ss	F	p	Anlamlılık
Değerler	2 saatten az	90	4,19	,51	5,569	,000*	1,3 - 1,5
	2 - 4 saat	95	4,35	,50			
	5 - 7 saat	67	4,50	,46			
	8-10 saat	32	4,31	,58			
	11 saat ve üzeri	63	4,53	,50			
Taktir Etme	2 saatten az	90	3,56	,60	1,456	,215	
	2 - 4 saat	95	3,66	,56			
	5 - 7 saat	67	3,73	,57			
	8-10 saat	32	3,60	,70			
	11 saat ve üzeri	63	3,78	,66			
Sosyal Etkileşim	2 saatten az	90	4,16	,51	4,974	,001*	5;4,2,1
	2 - 4 saat	95	4,20	,56			
	5 - 7 saat	67	4,38	,59			
	8-10 saat	32	4,11	,61			
	11 saat ve üzeri	63	4,49	,48			
Karşılıklılık	2 saatten az	90	4,28	,67	3,163	,014*	3,2
	2 - 4 saat	95	4,14	,81			
	5 - 7 saat	67	4,50	,52			
	8-10 saat	32	4,17	,83			
	11 saat ve üzeri	63	4,39	,65			
Tepkisellik	2 saatten az	90	4,09	,54	1,796	,129	
	2 - 4 saat	95	4,17	,54			
	5 - 7 saat	67	4,24	,62			
	8-10 saat	32	4,21	,55			
	11 saat ve üzeri	63	4,33	,62			
Benlik Saygısı	2 saatten az	90	4,20	,49	2,577	,037*	5,2
	2 - 4 saat	95	4,14	,55			
	5 - 7 saat	67	4,25	,54			
	8-10 saat	32	4,15	,67			
	11 saat ve üzeri	63	4,40	,48			
Sosyal	2 saatten az	90	3,61	,81	2,029	,090	
	2 - 4 saat	95	3,75	,78			
	5 - 7 saat	67	3,85	,79			
	8-10 saat	32	3,66	1,06			
	11 saat ve üzeri	63	3,96	,79			
Kariyer Geliştirme	2 saatten az	90	3,39	,69	2,872	,023*	5,1
	2 - 4 saat	95	3,53	,65			
	5 - 7 saat	67	3,52	,68			
	8-10 saat	32	3,46	,86			

	11 saat ve üzeri	63	3,77	,71			
Anlama	2 saatten az	90	4,30	,46			
	2 - 4 saat	95	4,34	,51			
	5 - 7 saat	67	4,43	,48	4,107	,003*	5;4,2,1
	8-10 saat	32	4,30	,52			
	11 saat ve üzeri	63	4,60	,52			
Koruyucu	2 saatten az	90	3,91	,65			
	2 - 4 saat	95	3,95	,65			
	5 - 7 saat	67	4,06	,68	3,663	,006*	5;2,1
	8-10 saat	32	3,95	,69			
	11 saat ve üzeri	63	4,29	,62			

Tablo 23’de katılımcıları “haftalık gönüllü çalışma süreleri” değişkenine göre anova sonuçları incelendiğinde, katılımcıların “Gönüllü Motivasyon Envanteri” alt boyutlarından aldığı puanlarda “Değerler”, “Benlik Saygısı” “Sosyal Etkileşim” “Karşılıklılık”, “Koruyucu”, “Kariyer Geliştirme” ve “Anlama” alt boyutlarında anlamlı farklılık olduğu görülmektedir. Bu bağlamda alt boyutlardaki farklılıklar incelendiğinde ise, “Değerler” alt boyutundaki anlamlı farklılığın kaynağı incelendiğinde, 2 saatten az değişkeni ile 5-7 ve 11 saat ve üzeri değişkenleri ile farklılaştığı görülmektedir. “Sosyal Etkileşim” alt boyutunda 11 saat ve üzeri değişkenin 5-7 saat değişkeni dışındaki tüm değişkenlerle farklılaştığı görülmektedir. “Benlik Saygısı” alt boyutundaki anlamlı farklılığın kaynağı incelendiğinde, 11 saat ve üzeri ile 2-4 saat değişkenleri arasında farklılaşma görülmektedir. “Koruyucu” alt boyutu puanlarında farklılığın kaynağına bakıldığında ise: 11 saat ve üzeri değişkeni ile 2-4 saat ve 5-7 saat değişkenleri arasında olduğu görülmektedir. “Anlama” alt boyutu puanlarında farklılığın kaynağı incelendiğinde; 11 saat ve üzeri değişkenin 5-7 saat değişkeni dışındaki tüm değişkenlerle farklılaştığı görülmektedir. “Kariyer Geliştirme” alt boyutu puanlarında farklılığın kaynağına bakıldığında 11 saat ve üzeri ile 2 saatten az değişkenleri farklılaşmaktadır. “Karşılıklılık” alt boyutundaki anlamlı farklılığın kaynağı incelendiğinde, 2-4 saat ile 5-7 saat değişkenleri arasında farklılaşma görülmektedir.

Tablo 24. Katılımcıların Başka Kurumda Gönüllülük Değişkenine İlişkin Bağımsız T-Testi Sonuçları

“GME” Faktörler	Başka Kurumda Gönüllü mü	N	Ort.	Ss	t	p
Değerler	Evet	141	4,4113	,51368	1,187	,236
	Hayır	206	4,3437	,52706		
Takdir Etme	Evet	141	3,6482	,65330	-,528	,598
	Hayır	206	3,6835	,58034		
Sosyal Etkileşim	Evet	141	4,3511	,51320	2,082	,038*
	Hayır	206	4,2233	,59203		
Karşılıklılık	Evet	141	4,3688	,70621	1,500	,134
	Hayır	206	4,2524	,71183		
Tepkisellik	Evet	141	4,2642	,56913	1,786	,075
	Hayır	206	4,1517	,58099		
Benlik Saygısı	Evet	141	4,2723	,49586	1,188	,236
	Hayır	206	4,2019	,57186		
Sosyal	Evet	141	3,7447	,84078	-,431	,666
	Hayır	206	3,7835	,81061		
Kariyer Geliştirme	Evet	141	3,5496	,70472	,325	,745
	Hayır	206	3,5243	,71994		
Anlama	Evet	141	4,4496	,48648	1,600	,111
	Hayır	206	4,3612	,51895		
Koruyucu	Evet	141	4,1092	,63492	1,892	,059
	Hayır	206	3,9709	,69108		

Tablo 24’te katılımcıların başka kurumlardaki gönüllülük yapma değişkenine göre t-testi sonuçları incelendiğinde, katılımcıların “Gönüllü Motivasyon Envanteri” alt boyutlarından aldığı puanlarda “Sosyal Etkileşim” alt boyutunda anlamlı farklılık olduğu görülmektedir. Bu bağlamda alt boyutlardaki farklılıklar incelendiğinde ise, “sosyal etkileşim” alt boyutunda evet diyen katılımcıların puanları ($4,35 \pm ,51$) hayır diyenlerden yüksek olduğu görülmüştür ($4,22 \pm ,59$). Diğer alt boyutlarda herhangi bir anlamlı farklılığa rastlanmamıştır.

Tablo 25. Katılımcıların Yaşadığı Şehir Değişkenine İlişkin Bağımsız T-Testi Sonuçları

“GME” Faktörler	Yaşadığı Şehir	N	Ort.	Ss	t	p
Değerler	Elâzığ	195	4,3590	,53492	-,493	,622
	Malatya	152	4,3868	,50621		
Takdir Etme	Elâzığ	195	3,6513	,59572	-,618	,537
	Malatya	152	3,6921	,62989		
Sosyal Etkileşim	Elâzığ	195	4,2449	,56530	-1,135	,257
	Malatya	152	4,3141	,56197		
Karşılıklılık	Elâzığ	195	4,2795	,73048	-,600	,549
	Malatya	152	4,3257	,68634		
Tepkisellik	Elâzığ	195	4,1218	,60034	-2,787	,006*
	Malatya	152	4,2944	,53449		
Benlik Saygısı	Elâzığ	195	4,1692	,54021	-2,401	,017*
	Malatya	152	4,3092	,53727		
Sosyal	Elâzığ	195	3,6800	,83219	-2,265	,024*
	Malatya	152	3,8803	,79743		
Kariyer Geliştirme	Elâzığ	195	3,3962	,71691	-4,194	,000*
	Malatya	152	3,7122	,66907		
Anlama	Elâzığ	195	4,3590	,52677	-1,590	,113
	Malatya	152	4,4461	,47811		
Koruyucu	Elâzığ	195	3,9056	,68543	-3,894	,000*
	Malatya	152	4,1829	,62102		

Tablo 25’te katılımcıların yaşadığı şehir değişkenine göre t-testi sonuçları incelendiğinde, katılımcıların “Gönüllü Motivasyon Envanteri” alt boyutlarından aldığı puanlarda “Sosyal”, “Koruyucu”, “Tepkisellik”, “Kariyer Geliştirme” ve “Benlik Saygısı” alt boyutlarında anlamlı farklılık olduğu görülmektedir. Bu bağlamda alt boyutlardaki farklılıklar incelendiğinde ise, “sosyal” alt boyutunda Elazığ’da yaşayan katılımcıların puanları ($3,68 \pm ,83$) Malatya’da yaşayanlardan düşük olduğu görülmüştür ($3,88 \pm ,79$). “Koruyucu” alt boyutunda Elazığ’da yaşayan katılımcıların puanları ($3,90 \pm ,68$) Malatya’da yaşayanlardan düşük olduğu görülmüştür ($4,18 \pm ,62$). “Tepkisellik” alt boyutunda Elazığ’da yaşayan katılımcıların puanları ($4,12 \pm ,60$) Malatya’da yaşayanlardan düşük olduğu görülmüştür ($4,29 \pm ,53$). “Kariyer Geliştirme” alt boyutunda Elazığ’da yaşayan katılımcıların puanları ($3,39 \pm ,71$) Malatya’da yaşayanlardan düşük olduğu görülmüştür ($3,71 \pm ,66$). “Benlik Saygısı” alt boyutunda Elazığ’da yaşayan

katılımcıların puanları ($4,16 \pm ,54$) Malatya’da yaşayanlardan düşük olduğu görülmüştür ($4,30 \pm 53$).

Tablo 26. Katılımcıların Gelir Düzeyine Göre Tek Yönlü Varyans Analizi Sonuçları

“GME” Faktörler	Gelir Düzeyi	N (347)	Ort.	Ss	F	p
Değerler	500 TL’den az	140	4,40	,52	1,260	,286
	501- 1000 TL	94	4,40	,48		
	1001- 1500 TL	23	4,28	,50		
	1501- 2500 TL	17	4,14	,60		
	2500 TL üstü	73	4,34	,55		
Taktir Etme	500 TL’den az	140	3,69	,57	1,420	,227
	501- 1000 TL	94	3,59	,66		
	1001- 1500 TL	23	3,66	,67		
	1501- 2500 TL	17	3,96	,37		
	2500 TL üstü	73	3,65	,62		
Sosyal Etkileşim	500 TL’den az	140	4,29	,55	,262	,902
	501- 1000 TL	94	4,25	,62		
	1001- 1500 TL	23	4,27	,51		
	1501- 2500 TL	17	4,16	,46		
	2500 TL üstü	73	4,28	,53		
Karşılıklılık	500 TL’den az	140	4,37	,70	2,197	,069
	501- 1000 TL	94	4,35	,68		
	1001- 1500 TL	23	4,26	,63		
	1501- 2500 TL	17	4,32	,68		
	2500 TL üstü	73	4,08	,75		
Tepkisellik	500 TL’den az	140	4,25	,53	1,191	,315
	501- 1000 TL	94	4,18	,61		
	1001- 1500 TL	23	3,97	,59		
	1501- 2500 TL	17	4,14	,48		
	2500 TL üstü	73	4,19	,61		
Benlik Saygısı	500 TL’den az	140	4,28	,52	2,024	,091
	501- 1000 TL	94	4,22	,58		
	1001- 1500 TL	23	3,98	,66		
	1501- 2500 TL	17	4,05	,42		
	2500 TL üstü	73	4,25	,48		
Sosyal	500 TL’den az	140	3,73	,86	1,491	,205
	501- 1000 TL	94	3,69	,80		
	1001- 1500 TL	23	3,65	,86		

	1501- 2500 TL	17	3,77	,69		
	2500 TL üstü	73	3,96	,76		
Kariyer Geliştirme	500 TL'den az	140	3,57	,72		
	501- 1000 TL	94	3,44	,68		
	1001- 1500 TL	23	3,29	,73	1,734	,142
	1501- 2500 TL	17	3,75	,60		
	2500 TL üstü	73	3,59	,72		
Anlama	500 TL'den az	140	4,41	,48		
	501- 1000 TL	94	4,39	,51		
	1001- 1500 TL	23	4,40	,50	,093	,985
	1501- 2500 TL	17	4,34	,49		
	2500 TL üstü	73	4,38	,54		
Koruyucu	500 TL'den az	140	4,03	,67		
	501- 1000 TL	94	4,01	,70		
	1001- 1500 TL	23	3,83	,79	,712	,585
	1501- 2500 TL	17	3,95	,64		
	2500 TL üstü	73	4,09	,59		

Tablo 26’da katılımcıların gelir düzeyi değişkenine göre ANOVA sonuçları incelendiğinde, gelir düzeylerine göre ölçekten alınan puanlar arasında herhangi bir anlamlı farklılık olmadığı görülmektedir.

Tablo 27. Katılımcıların Ebeveyn Desteği Değişkenine Göre Tek Yönlü Varyans Analizi Sonuçları

“GME” Faktörler	Ebeveyn Gönüllü Olmanızı Destekliyor mu?	N (347)	Ort.	Ss	F	P	Anlamlılık
	Evet	279	4,41	,52			
	Hayır	9	4,06	,46	4,568	,011*	1;2,3
Değerler	Kısmen	59	4,23	,50			
	Toplam	347	4,37	,52			

Tablo 27’de ise ebeveyn desteği değişkeni açısından yapılan analizler sonucunda sadece “Değerler” alt boyutunda anlamlı farklılık görülürken ($p=,011^*$), diğer alt boyutlarda herhangi bir anlamlı farklılığa rastlanmamıştır. Ebeveynleri destek olan katılımcıların ($4,41 \pm ,52$), ölçekten aldığı puanlar kısmen destekleyen ($4,23 \pm ,50$) ve desteklemeyenlerden ($4,06 \pm ,46$) daha yüksektir. Diğer alt boyutlarda herhangi bir anlamlı farklılığa rastlanmamıştır.

Tablo 28. “GME”nin Alt Boyutları İlişkisini Gösteren Korelasyon Analizi Sonuçları

Değerler	Taktir Etme	Sosyal Etkileşim	Karşılıklılık	Tepkiselilik	Benlik Saygısı	Sosyal	Kariyer Gelişimi	Anlama	Koruyucu		
Değerler	r	1									
	p										
Taktir Etme	r	,324*									
	p	,000	1								
Sosyal Etkileşim	r	,586*	,447*	1							
	p	,000	,000								
Karşılıklılık	r	,324*	,351*	,491*	1						
	p	,000	,000	,000							
Tepkiselilik	r	,612*	,435*	,638*	,368*	1					
	p	,000	,000	,000	,000						
Benlik Saygısı	r	,628*	,442*	,601*	,459*	,645*	1				
	p	,000	,000	,000	,000	,000					
Sosyal	r	,351*	,487*	,564*	,406*	,545*	,521*	1			
	p	,000	,000	,000	,000	,000	,000				
Kariyer Geliştirme	r	,217*	,543*	,458*	,433*	,478*	,416*	,644*	1		
	p	,000	,000	,000	,000	,000	,000	,000			
Anlama	r	,666*	,430*	,688*	,414*	,692*	,667*	,479*	,434*	1	
	p	,000	,000	,000	,000	,000	,000	,000	,000		
Koruyucu	r	,495*	,488*	,606*	,466*	,716*	,705*	,624*	,560*	,656*	1
	p	,000	,000	,000	,000	,000	,000	,000	,000	,000	

*= 0.01, * = 0.05

Tablo 28’deki Pearson korelasyon analizi sonuçlarına göre, “Gönüllü Motivasyon Envanteri”nin tüm alt boyutları arasında pozitif yönde istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki olduğu sonucuna ulaşılmıştır ($p < 0.01$). Genel anlamda değerlendirildiğinde ise, “Gönüllü Motivasyon Envanteri”nin alt boyutları birbiri arasında pozitif yönde yüksek derecede anlamlı ilişkilere sahiptir.

4. BÖLÜM

TARTIŞMA VE SONUÇ

Gençlik Merkezleri, gençleri sanatsal, sosyal, bilimsel, kültürel ve teknolojik etkinliklere yönlendirerek, gençlerin kişisel gelişimlerine katkıda bulunan, onları kötü alışkanlıklara karşı bilgilendirerek çeşitli etkinlik ve faaliyetler yapan merkezlerdir. Gençlik Merkezlerinde bu tür faaliyetler yapılırken gönüllü gençlerde bu faaliyetlere aktif bir şekilde davet edilmekte ve gençlerin kendilerine olan güvenlerinin artması, gençlik merkezlerinde aktif rol almaları ve sorumluluk sahibi olan birer birey olarak yetişmeleri için faaliyetler yürütülmektedir. Bu araştırmamızda gençlik merkezi gönüllülerinin gönüllülük motivasyon düzeyleri ve gönüllülük motivasyonlarına etki eden faktörler tespit edilmiştir. Elde edilen verilerin daha sonra yapılacak çalışmalara ışık tutacağı ve toplumda gönüllülüğün yaygınlaştırılmasında yararlı olacağı düşünülmektedir.

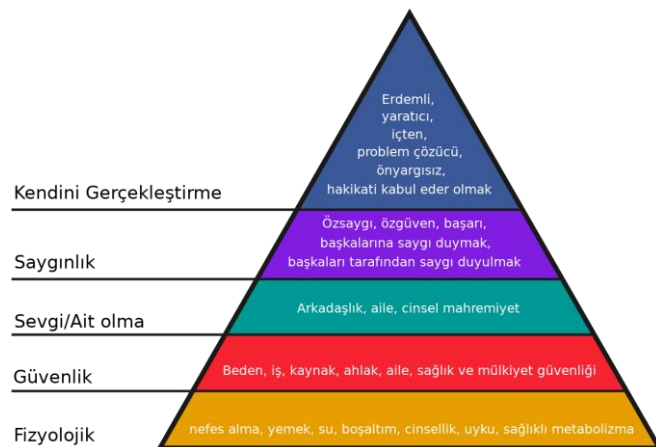
Gençlik Merkezi gönüllülerinin ölçek sorularına vermiş oldukları yanıtlar, çalışmamızın demografik bilgileri, standart sapmaya ilişkin bulgular ve ölçeğin on alt boyutu arasındaki anlamlılık düzeylerine göre karşılaştırılarak incelenmiştir.

Cinsiyet değişkenine göre incelendiğinde gönüllülük ölçeğinin sadece “sosyal” alt boyutunda erkekler lehine bir fark görülmüştür. Diğer dokuz alt boyutta ise cinsiyete göre anlamlı bir fark bulunmamıştır. Bu bulgu erkeklerin sosyal gönüllülük faaliyetlerinde kadınlara göre daha etkin oldukları sonucunu ortaya koymaktadır. Literatürdeki bazı çalışmalarda da toplam gönüllülük puanları incelendiğinde, cinsiyete göre diğer alt boyutlarda bir fark bulunmadığı görülmüştür (Fişne, 2017; Kula, 2017; Tiftikçi, 2020).

Gönüllülük üzerine yapılan bazı çalışmalarda ise; kadınların gönüllülüğe daha yatkın olduğu sonucuna ulaşılmıştır (Caz ve diğerleri, (2016); Genç, 2011). Mevcut çalışmada ise sosyal alt boyutunda erkeklerin daha yüksek puanlar elde ettikleri görülmüştür. Bu durumun sebebi Türkiye’nin ve özellikle doğu bölgelerinin ataerkil aile yapısına daha bağlı olmaları ve kadınların sosyal etkinliklere katılma konusunda daha dezavantajlı ve kaygılı olmalarına bağlanabilir (Önder, 2013). Akiş (2019) ile Caz ve diğerleri, (2016) göre ise İstanbul merkezli çalışmada cinsiyet değişkeninin; grupların aritmetik ortalamaları arasında kadınlar lehine anlamlı bir farklılık bulunduğunu belirtmiştir. Aradaki bu farkın Türkiye’nin doğusu ve batısı arasındaki kültürel nedenlere dayandığı

söylenbilir. Diğer alt boyutlar incelendiğinde ise cinsiyete göre anlamlı bir fark tespit edilmemiştir.

Yaş değişkenine göre incelendiğinde ölçeğin yalnızca sosyal alt boyutunda anlamlı fark görülmüştür. Diğer alt boyutlarda ise herhangi bir anlamlı farklılığa rastlanmamıştır. Literatürdeki çalışmalar incelendiğinde benzer sonuçlarla karşılaşılmıştır (Bektaş, 2021; Sertbaş, 2006). Tiftikçi, (2020) “Kamu Yararına Faaliyet Gösteren Sivil Toplum Kuruluşu Çalışanlarının Gönüllülük Motivasyon Eğilimleri: TDV ve Türk Kızılay örneği” adlı çalışması da araştırmamızdaki sonuçlara paralel olarak, yaşın gönüllülük motivasyonuna etki etmediği sonucuna varılmıştır. Araştırmada sosyal alt boyutunda görülen bu farkın ise katılımcıların en ileri yaşı grubu olan 28 yaş ve üzeri gönüllüler lehine olduğu tespit edildiği sonucuna varılmıştır. Bu sonuçlara göre 14 ve 27 yaş arasındaki gönüllülerin sosyal olmaya yönelik tutumlarının 28 yaş ve üzeri olanlara göre daha düşük olduğu söylenebilir. Sonuçlar incelendiğinde ilerleyen yaşlarda gerçekleştirilen gönüllülük faaliyetlerinde sosyallik motivasyonunun daha da arttığı sonucuna varılabilir. Çalışmaya katılan 27 yaş ve altındaki gönüllülerin eğitim hayatı devam eden, buradan hareketle sosyal hayatları aktif olan bireyler oldukları düşünülerek, gönüllülük faaliyetlerine katılımda bu tutumun sonraki yaşlara göre daha az yer aldığı söylenebilir. 28 yaş ve üzeri katılımcıların ise genellikle mesleki hayata atılmış bireyler olmaları onların, sosyallik ihtiyaçlarının bir kısmını gönüllülük faaliyetleri üzerinden karşılamayı tercih etmelerini mümkün kılmış olabilir. Ayrıca bu kişilerin ekonomik özgürlüklerini elde etmiş ve belirli bir hayat düzenine sahip olmaları, Maslow (1943) tarafından oluşturulan ihtiyaç piramidinde (Şekil 10) daha üst basamaklarda yer alan ait olma ve saygınlık gibi sosyal beklentilere yönelmelerini sağlamış olabileceği söylenebilir.

Şekil 10. Maslow'un İhtiyaçlar Hiyerarşisi (Maslow, 1943).

Medeni durum değişkenine göre ölçek sonuçları incelendiğinde toplam puan ve alt faktörlerin hiç birinde anlamlı bir farklılığa rastlanmamıştır. Literatürdeki çalışmalar incelendiğinde araştırmamızla benzer sonuçlarla karşılaşılmıştır (Bektaş, 2021). Ayvazoğlu ve Çekiç, (2021) Hatay AFAD Gönüllülerinin Sosyo Demografik Bilgileri ve Motivasyon Analizi adlı çalışmasında yine medeni durum değişkeninin anlamlı bir ilişkisi olmadığı sonucunu belirlemiştir. Karşılaşılan bu sonuçlar, bulgularımız ile paralellik göstermekte ve çalışmamızı desteklemektedir. Çalışmamız özelinde elde edilen bu sonuç ise, araştırmanın bir sınırlılığı olarak evli katılımcı sayısı ile bekar katılımcı sayılarının orantısız dağılımından kaynaklanmış olabileceği düşünülebilir. Gruplar arasında yaklaşık 13 katlık fark olması istatistiksel olarak tip 1 hatayı tetikleyerek gruplar arası farkın tam olarak ayırt edilememesine neden olmuş olabilir. Testlerin gücü örneklemdaki değişkenlik ve popülasyon farkından güçlü bir şekilde etkilenmektedir (Rusticus ve Lovato, 2014). Bu tarz parametrik ölçümlerde gruplar arasındaki farkın önemsiz miktarlarda olması beklenmektedir.

Öğrenim durumu değişkenine göre eğitim düzeyinin gönüllülük üzerinde bir etkisinin olmadığı görülmüştür. Bu durumun gönüllük faaliyetlerinin öğrenim durumundan ve dışsal teşviklerden bağımsız içsel bir motivasyon unsuru olmasından kaynaklandığı söylenebilir. İçsel motivasyon, bireyin kendi öz rızası doğrultusunda harekete geçmesi ve çalışması olarak tanımlanmıştır (Akbaba ve Aktaş, 2005). İçsel motivasyonda esas olan faaliyetin kişinin ilgisini çekmesi, bundan bir haz ve doyum elde etmesidir (Aslan ve Doğan, 2020). Bu nedenle ortak gönüllülük faaliyetlerinde bir araya gelen insanlar ortak bir amaç, eğlence, gelişme, merak, ve tutkuyla bir araya gelerek bir uygulama topluluğu meydana getirmektedirler. Sonuç olarak gönüllülük faaliyetlerinde ortak değerler üzerinde benzer içsel motivasyona sahip olan bireylerin katıldığı ve eğitim düzeyinin bu durum üzerinde bir etkisi olmadığı söylenebilir. Ayvazoğlu ve Çekiç (2020), Bektaş (2021), Bülbül (2019) ve Tiftikçi (2020) de yaptıkları çalışmalarda medeni durumun gönüllü motivasyonu üzerinde herhangi bir etkisi olmadığı sonucuna varmışlardır.

Sertbaş (2006) “Universiade2005 İzmir Oyunlarında Görevli Gönüllü İnsan Kaynaklarının, Organizasyona Katılım Nedenleri ve Motivasyonel Faktörlerin Analizi” adlı çalışmasında da eğitim durumu değişkeni ortalama puanlarında anlamlı farklılık göstermediği sonucuna varmıştır.

Mezun olunan fakülteye göre incelendiğinde spor bilimleri alanında lisans eğitimi alan/alınmış öğrencilerin çalışmaya katılan diğer bölüm öğrenci/mezunlarına göre sosyal etkileşim, benlik saygısı, sosyal ve koruyuculuk alt faktörlerinde daha ön planda görülmektedirler. Bu sonuçlar, spor bilimleri alanında lisans eğitimi alan/alınmış bireylerin gönüllülük faaliyetlerinde kendilerine daha fazla güvenmeleri, dolayısıyla daha sosyal bir role sahip olduklarını ve bu rol ile kendilerini daha iyi hissettiklerini göstermektedir. Gençlik ve Spor Bakanlığı bünyesindeki spor etkinliklerin yaygın olması sebebiyle Spor bilimleri fakültesi öğrencilerinin ilgilerini çekmekte ve bu etkinlikler sayesinde bir etkinlik organizasyon ve yönetim faaliyetlerini daha yakından takip etme olanağını elde etmektedirler (Uslu ve diğerleri, 2020). Bununla beraber Spor bilimleri fakültesi eğitim programında yer alan sportif ve rekreatif faaliyetlerin takım ruhuyla toplulukla ve izleyicilerle yapılması sosyal boyutlarda gönüllü olmaya yönelik teşvik edici olabilir. Ayrıca programda yer alan eğitim içerikleri topluma hizmet amacı güden çeşitli dersler barındırmaktadır. Bu sebeple sosyal etkileşim faaliyetlerinde daha fazla görev almaları dolayısıyla spor bilimleri fakültesi öğrencilerinin özgüven ve benlik saygılarının daha fazla gelişmeye yatkın olduğu söylenebilir. Nitekim Caz ve diğerleri (2016) “Spor Organizasyonlarında Gönüllü Katılımın İncelenmesi: Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu Öğrencileri Üzerine Bir Uygulama” adlı çalışmasında da, bir spor organizasyonunda katılan kişilerin, spor organizasyonunda katılıp görev almayan kişilerle karşılaştırıldığında, spor organizasyonlarına katılan kişilerin gönüllü olma eğiliminde daha hassas olduklarını belirtmiştir. Bu sonuçların elde edilmesinde organizasyona katılan kişilerin yaşadığı heyecan, yeni bir arkadaş çevresi ve deneyimin etkili olduğu varsayılmıştır. Üniversitelerin diğer bölümlere nazaran spor bilimleri fakültelerinde daha çok spor organizasyonları düzenlemekte ve katılım daha fazla olmaktadır, buradan spor bilimleri fakültesi öğrencilerinin daha fazla sosyal etkileşim içinde olduklarını söylenebilir.

Çalışma durumuna göre bakıldığında sosyal alt faktöründe öğrencilerin sosyal düzeylerinin en düşük olduğu, yine aynı faktörde tam gün çalışanların ise en yüksek olduğu görülmektedir. Öğrencilerin sosyal gönüllülük düzeylerinin düşük olmasının önemli bir nedeni olarak internet ve sosyal medya kullanımı gösterilebilir. Bu açıdan Z kuşağı olarak adlandırılan günümüz öğrencilerinin özelliklerinden bahsedilebilir. Z kuşağı olarak bilinen yeni nesil öğrenciler sosyal medya kullanımı ve bu araçlar yoluyla

iletişim ve etkileşimde oldukça etkin rol almaktadırlar (Prensky, 2001). Sosyal profiller ve kanalları takip aracılığıyla ilgi alanlarını ve motivasyonlarını taze tutabilmektedirler. Bu sayede öğrenciler çeşitli sosyal ağ kanalları aracılığıyla içsel motivasyona sahip oldukları alanlarda gönüllülük faaliyetlerine katılarak, etkinlikleri bireysel olarak takip edebilmektedirler. Tam gün çalışanlarda bu takip mekanizması daha az gelişmiş olma ihtimalinden ötürü gönüllülük faaliyetlerinde çevrelerinden etkilenecek aktif rol olmaları olası gözükmemektedir.

Gönüllülük süresi yıl değişkenine göre incelendiğinde koruyucu boyutunda gönüllülük faaliyetlerinde geçirilen sürenin artması, gönüllülerin gönüllülük faaliyetlerinden psikolojik doyum ve haz almalarını arttırdığını göstermiştir. Gönüllülük faaliyetlerine 1-2 yıl arasında vakit ayıran katılımcılar, etkinliklere henüz yeterince vakit ayırmamış olmalarından kaynaklı olarak kendi benliklerine ve psikolojik durumlarına olan etkileri yeterince benimseyememiş olabilirler. Buna karşın gönüllülük süresi iki yılın üstünde olan gönüllülerde bu değerin daha yüksek çıkmasının nedeni olarak, gönüllülük faaliyetlerinin vermiş olduğu iyi hissetme halinin bir rutin alışkanlık haline geldiği söylenebilir. Literatür incelendiğinde gönüllülük süresi arttıkça, motivasyonun arttığı sonucuna rastlanmakta (Bektaş, 2021) ve bu sonuç da çalışmamızla paralellik göstermektedir. Ayrıca, Tiftikçi (2020) çalışmasında ise gönüllülüğün ilk yıllarında “gelişim ve katkı sunma” ile “merhamet ve iyi hissetme” faktörleri etkili iken, süre arttıkça bu faktörlerin oranında azalma eğilimi olduğu belirlenmiştir. Gönüllülük süresinin 7-9 yıl arasında olması halinde ise gönüllü motivasyonlarının artması gereken grup olduğunu belirtmiştir. İlerleyen sürelerde ise (13-15 yıl) gönüllülük motivasyonlarında “kariyer ve fırsat” faktörünün öne çıktığını belirtmiştir. Buradan gönüllülük motivasyonunun dönemsel olarak değişkenlik gösterdiği ve belli bir yıla kadar artışı çalışmamızla paralellik göstermekte olup, daha ilerleyen zamanlarda ise daha üst pozisyonda yer alma beklentisi içine girildiğini söyleyebiliriz.

Gönüllülük faaliyetlerine katılıma yönlendiren değişken incelendiğinde benlik saygısı, sosyal ve koruyucu alt boyutlarında gençlik merkezlerini doğrudan takip eden katılımcıların, sosyal medya ve arkadaşlara göre daha etkin oldukları görülmüştür. Gençlik merkezine gelerek faaliyetlere katılanlar daha fazla sosyal, sanatsal, kültürel ve sportif etkileşime girdikleri için benlik saygılarının daha yüksek olduğu görülmüştür. Sosyal alt boyut faktöründe ise etkinliklere sosyal medya aracılığıyla katılanların, gençlik

merkezi arkadaşlar aracılığıyla katılanlara göre sosyal gönüllülük düzeylerinin daha düşük olduğu görülmüştür. Bu durumun gerçek hayat etkileşimlerinin dijital etkileşimlere göre daha etkili olmasından kaynaklandığı düşünülebilir. Yine koruyucu alt boyutunda gençlik merkezi aracılığıyla gönüllülüğe yönelen bireylerin diğerlerine kıyasla daha yüksek bir ortalama elde ettiği görülmektedir. Bu durum gençlik merkezi etkinliklerini sürekli takip eden ve bu etkinliklere katılmayı amaç edinerek kendi psikolojik iyi oluşlarını arttıran bir gönüllü kitlesinin olduğunu işaret etmektedir. Abban (2016) yapmış olduğu, “Gönüllü Kuruluşlarda Gençlerin Gönüllülük Düzeyleri ve Beklentileri” adlı çalışmasında gönüllülük esaslı etkinliklere kendi inisiyatifiyle katılan gönüllülerin daha yüksek oranda olduğunu ve gönüllülüğün özgür iradeyle yapılan bir tutum olduğunu belirtmiştir. Ayrıca, gönüllülük faaliyetine katılanların başta öz iradesi ve istekleriyle katıldıklarını, sonrasında ise içinde bulundukları sosyal çevreden etkilenmesi sonucunda gönüllülük faaliyetlerine katıldığını belirtmiştir. Bu sonuçlar incelendiğinde araştırma sonuçlarının çalışmamızla benzerlik gösterdiğini söyleyebiliriz.

Katılımcıların haftalık gönüllü çalışma süreleri değişkenine göre incelendiğinde daha uzun katılım süresine sahip gönüllülerin değerler, sosyal etik, karşılıklılık, benlik saygısı, kariyer gelişimi ve anlama boyutlarında daha yüksek puan aldıkları görülmüştür. Bu durum gönüllülük faaliyetlerine katılan gençlerin bireysel beklentilerden uzak, topluma faydalı birer birey olmak için gönüllülük faaliyetlerine katıldıkları anlaşılmaktadır. Gençlerin gönüllülük etkinliklerine katılımında zaman konusunda fedakarlık etmelerinin nedenini yine büyük ölçüde içsel motivasyon düzeylerine dayandırmak mümkündür. Bu bakımdan içsel motivasyonları yüksek olan gönüllülerin, gönüllülük faaliyetlerine daha uzun zaman ayırdıkları söylenebilir.

Tablo 11’de başka kurumlarda gönüllülük faaliyetlerinde yer almış olan katılımcılar incelendiğinde, sosyal etkileşim boyutunda diğer katılımcılara göre anlamlı olarak daha yüksek puanlar elde ettikleri görülmüştür. Bu durumu da önceden değindiğimiz içsel motivasyon ve sosyal etkileşim ihtiyacı çerçevesinde değerlendirmek mümkündür. Gönüllülük faaliyetlerine katılım insanların içlerinden gelen bir davranış olması nedeniyle, gönüllülerin birden fazla faaliyete katılmış olmaları olasıdır. Ayrıca farklı kurumların faaliyetlerine katılım göstermiş olan bireylerin sosyal insanlar oldukları da söylenebilir. Abban (2016) yapmış olduğu çalışmada gönüllülerin çoğunluğunun sadece bir gönüllü kuruluştaki çalıştığı sonucuna varmış ve araştırmaya katılan bireylerin kariyere

katkı sağlama amacıyla gönüllü oldukları sonucuna varmıştır. Karşılaşılan bu sonuç gönüllülük faaliyetlerinin sadece içsel motivasyona dayanmadığı, aynı zamanda kariyer hedefli bazı dışsal etkenlerinde bu motivasyonu tetikleyebileceğini göstermektedir.

Malatya ve Elazığ illerinde gönüllülük faaliyetlerine katılan gönüllülerin gönüllülük davranışları incelendiğinde tepkisellik, benlik saygısı, sosyal, kariyer gelişimi ve koruyucu gönüllülük faktörlerinde etkinliklere Malatya Gençlik Merkezinden katılan gönüllüler lehine anlamlı farklılıklara rastlanmıştır. Bu sonuç şehirlerin sosyo-ekonomik, coğrafi, genç nüfus, ilde bulunan gençlik merkezi sayısı ile şehirdeki üniversite sayısı, büyükşehir imkanları üzerinden değerlendirilebilir. Malatya'da altı adet gençlik merkezi ve iki adet üniversite bulunurken, Elazığ ilinde iki adet gençlik merkezi ve bir adet üniversite bulunmaktadır. Bu da gönüllü etkinliklerin sayı ve sıklığını etkileyerek, gönüllü insan sayısının artışı tetiklemektedir. Ek olarak Malatya şehrinin Elazığ'a göre batıya daha yakın ve kendisi gibi büyükşehir olan Kahramanmaraş, Kayseri ve Sivas gibi diğer şehirlere komşu olması gösterilebilir. Bu açıdan Elazığ ilindeki üniversite öğrencileri ve mezunlarının sosyo-ekonomik imkanlarının Malatya ilindeki gençlere göre daha sınırlı olduğu söylenebilir.

Gelir düzeyi değişkenine göre gönüllülüğün alt boyutları incelendiğinde, hiçbir alt boyutun gelir düzeyi ile ilişkili olarak farklılaşmadığı görülmüştür. Bu durumu yine öğrenim durumu değişkenine ilişkin yapılan tartışma çerçevesinde ele alınabilir. Bu sonuç aynı öğrenim durumu değişkeninde rastlanan sonuç gibi, gönüllülüğün herhangi bir dışsal kaynakla ilişkili olmadığını göstermektedir. Dolayısıyla gönüllülüğün gelir düzeyinden bağımsız bir içsel motivasyonla ilişkili olduğu söylenebilir. Bektaş (2021) yapmış olduğu çalışmada ise gönüllülerin motivasyonları ile gelir durumları arasında yüksek gelir lehine anlamlı bir farklılık bulmuştur. Bu farklılığın sebebi olarak Bektaş (2021)'ın çalışmasında katılan gönüllülerin daha yüksek bir yaş dağılımına sahip olması gösterilebilir. Bektaş (2021)'ın araştırmasında 30 yaş ve üzeri olan katılımcıların oranı %43,8 iken, mevcut çalışmamızda ise 28 yaş ve üzeri olan katılımcı oranı % 13,3'tür. Bu durum ortaya çıkan farklılığın nedeni olarak gösterilebilir. Unger (1991) "Üniversite Öğrencilerinin Gönüllü Motivasyonu ile Özgecilik Düzeyleri Arasındaki İlişki" adlı çalışmada ekonomik durum faktörünün gönüllü motivasyonunu olumlu yönde etkilediğini belirtmiştir. Bu sonuçlar çalışmamızdaki sonuçlarla benzerlik göstermektedir.

Gönüllü ebeveynlerinin, gençlerin gönüllülük faaliyetlerine katılımını destekleme oranlarına baktığımızda, %81'inin desteklediğini, %17'sinin kısmen desteklediğini, %2'sinin ise desteklemediği görülmektedir. Gönüllülüğü destekleyen ailelerin gençlik merkezlerindeki çeşitli eğitimlerle beceri kazanma, sosyalleşme, özgüven artışı, benlik saygısı gelişimi, dijital bağımlılıklardan uzaklaşarak toplumla kaynaşmasını sağlamak gibi amaçlarla destek verdikleri söylenebilir. Buna karşın ebeveyn desteği değişkenine göre hayır ve kısmen cevaplarını veren aileler için ise; bazı gençlerin engellilik durumuna sahip olması, bazı ailelerin çocuklarına karşı koruyucu olmaları ve evham düzeylerinin yüksek olması, ebeveynlerin gençlik merkezlerini ve gönüllülük faaliyetleri hakkında yeterince bilgi sahibi olmadıkları söylenebilir. Abban (2016) araştırmasında, gönüllü ailelerinin %75,1 oranında gönüllü olma durumunu desteklediği sonucuna ulaşmış ve aileden gelen bu desteğin gönüllüleri teşvik etmekle beraber, gönüllü faaliyetlerin sürdürülebilmesi açısından önemli olduğunu belirtmiştir.

Son olarak araştırmamızda Gönüllü Motivasyon Envanterinin tüm alt boyutlarının birbirleriyle yüksek derecede pozitif korelasyona sahip olduğu belirlenmiştir (Tablo, 28). Bu sonuca göre gönüllülüğü oluşturan her bir faktörün bu yapının önemli bir parçası olduğu anlaşılmaktadır. Artan ve diğerleri (2018) yapmış oldukları “Üniversite Öğrencilerinin Gönüllü Olma Motivasyonları ile Özgeciliğin Düzeyleri Arasındaki İlişki” adlı çalışmalarında GME’yi kullanmış olup, 10 alt boyutun tamamında anlamlı ve pozitif bir ilişki olduğu sonucunu tespit etmişlerdir. Gönüllü gençlerin herhangi bir alt boyuta ilişkin tutumlarının artması ya da azalması diğer tüm boyutları aynı yönde ve yüksek derecede etkileme potansiyeline sahiptir. Bu nedenle gönüllülük faaliyetlerine katılacak gençlerin etkinliklere katılımları teşvik edilerek, gönüllülerin olabildiğince motivasyonlarını arttıracak olumlu tutumlar geliştirmelerine dikkat edilmesi önerilebilir.

Araştırma bulgularından hareketle ortaya çıkan sonuçlar aşağıdaki gibi sıralanmıştır:

- Cinsiyet değişkenine göre incelendiğinde GME'nin yalnızca sosyal alt boyutunda erkeklerin daha sosyal olduğu görülmüştür (Tablo, 2).
- Yaş değişkenine göre incelendiğinde 28 yaş ve üzeri gönüllülerin daha küçük yaşta gönüllülere göre, gönüllük faaliyetlerine daha sosyal amaçlarla katıldıkları sonucuna varılmıştır (Tablo, 3).

- Medeni durum (Tablo 4), öğrenim durumu (Tablo 5) ve gelir durumu (Tablo 13) değişkenlerinin gönüllülük faaliyetlerine katılıma dair alt boyutları etkilemediği sonucuna varılmıştır.
- Öğrenim görülen bölüm/fakülte değişkenine göre spor bilimleri alanında lisans eğitimi alan/almış bireylerin gönüllülük motivasyonlarında sosyal etkileşim, benlik saygısı, sosyal ve koruyucu alt boyutlarının, diğer bölüm mezunlarından daha yüksek olduğu sonucuna varılmıştır (Tablo 6).
- Çalışma durumuna göre incelendiğinde sosyal alt boyutunda öğrencilerin diğer meslek türlerine göre en düşük, tam gün çalışanların ise en yüksek olduğu görülmüştür (Tablo 7).
- Gönüllülük süresine (yıl) göre incelendiğinde gönüllülük faaliyetlerinde geçirilen süre arttıkça koruyucu alt boyutunda artış gözlenmiştir (Tablo 8).
- Gönüllülük faaliyetlerine katılıma yönlendiren aracıya göre incelendiğinde, gençlik merkezlerini doğrudan takip eden gönüllülerin, etkinliklere sosyal medya ve arkadaşları aracılığıyla katılanlara kıyasla; benlik saygısı, sosyal ve koruyucu alt boyutlarında yer alan amaçlarla daha yüksek katılım gösterdikleri görülmüştür (Tablo, 9).
- Haftalık gönüllü çalışma sürelerine göre daha uzun katılım süresine sahip olan gönüllülerin, daha kısa süreli katılım gösterenlere kıyasla; değerler, sosyal etik, karşılıklılık, benlik saygısı, kariyer gelişimi ve anlama boyutlarında daha yoğun katılım sağladıkları sonucuna varılmıştır (Tablo, 10).
- Gençlik merkezi dışındaki kurumlarda da gönüllülük faaliyetlerine katılmış olan gönüllülerin sosyal etkileşim boyutunda diğerlerinden daha fazla katılım gösterdikleri tespit edilmiştir (Tablo, 11).
- Çalışmaya Malatya ve Elazığ illerinden katılan gönüllüler karşılaştırıldığında, muhtemel büyükşehir olanakları nedeniyle Malatya ilindeki gönüllülerin tepkisellik, benlik saygısı, sosyal, kariyer gelişimi ve koruyucu alt boyutlarında daha önde oldukları sonucuna varılmıştır (Tablo, 12).
- Gönüllü ebeveynlerinin gönüllülük faaliyetlerine katılımını büyük oranda destekledikleri ortaya çıkmıştır (Tablo, 14).

ÖNERİLER

Araştırma Gençlik ve Spor Bakanlığı'na bağlı tüm gençlik merkezleri ve gönüllülük faaliyeti yapan tüm Sivil Toplum Kuruluşları ile Belediye bünyesinde de faaliyet yürüten tüm gençlik merkezlerinde de uygulanarak, araştırma daha geniş çalışma gruplarına uygulanabilir.

Gönüllülük alanında yapılan çalışmalar sonucunda gençlerin tecrübe kazanması ve bu tecrübenin gençlerin mesleki becerilerini geliştirmesi sonucunda, gençler istihdam edilirken gönüllülük tecrübeleri de dikkate alınmalı ve böylece gönüllüğün toplumda yaygınlaşması sağlanabilir.

KAYNAKÇA

- Abban, B. (2016). Gönüllü Kuruluşlarda Gençlerin Gönüllülük Düzeyleri ve Beklentileri. Yüksek Lisans Tezi, Yalova Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yalova.
- Akbaba, S. ve Aktaş, A. (2005). İçsel Motivasyonun Bazı Değişkenler Açısından İncelenmesi. Marmara Üniversitesi Atatürk Eğitim Fakültesi Eğitim Bilimleri Dergisi, (21), 19-42.
- Akiş, M. S. (2019). Sivil Toplum Kuruluşlarında (STK) Gönüllü Motivasyon Kaynaklarının Sosyo Demografik Değişkenler Açısından İncelenmesi. Marmara Sosyal Araştırmalar Dergisi, (15).
- Argüden, Y. ve Ilgaz, P. (2006). Gönüllü Kuruluşların Yönetimi, ARGE Danışmanlık Yayınları, 1. Basım, İstanbul.
- Artan, T., Taşçı, A., ve Başcılar, M. (2018). Üniversite Öğrencilerinin Gönüllü Olma Motivasyonları ile Özgecilik Düzeyleri Arasındaki İlişki. Journal of Social and Humanities Sciences Research. 5(26), 2483-2493.
- Aslan, M. ve Doğan, S. (2020). Dışsal Motivasyon, İçsel Motivasyon ve Performans Etkileşimine Kuramsal Bir Bakış. Süleyman Demirel Üniversitesi Vizyoner Dergisi, 11(26), 291-301.
- Atçıl, D., Yenipınar, U., Unur K., (2014). Gönüllü Olma Nedenleri: Mersin 2013 Akdeniz Oyunları Örneği. Seyahat ve Otel İşletmeciliği Dergisi. 11 (3), 42-56.
- Ateş, H. ve Nohutçu, A. (2006). Kamu Hizmeti Sunumunda Gönüllü Kuruluşlar ve Devlet. Sosyal Ekonomik Araştırmalar Dergisi, 6(11), 244-276.
- AÜ. (2022). Ankara Üniversitesi Açık Ders Malzemeleri. Erişim adresi ve tarihi: 24 Mayıs 2022 <https://acikders.ankara.edu.tr/course/search.php?search=motivasyon>.
- Aycan, A. (2005). Gençlik Merkezlerinin Örgütsel Etkililik ve Hizmet Kalitesinin Değerlendirilmesi. Doktora Tezi, Marmara Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.
- Ayvazoğlu, G. ve Çekiç, M. (2021). Hatay AFAD Gönüllülerinin Sosyo Demografik Bilgileri ve Motivasyon Analizi. Toplum Bilimleri Dergisi. (30), 122-139.
- Bang, H. ve Ross, SD (2009). Gönüllü Motivasyonu ve Memnuniyeti. Mekan ve Etkinlik Yönetimi Dergisi, 1 (1), 61-77.

- Baran, A.G. (2013). Genç ve Gençlik: Sosyolojik Bakış. Gençlik Araştırmaları Dergisi. 1(1), 6-24.
- Bektaş, S. (2021). Spor Etkinliklerinde Gönüllülük Motivasyonu. Yüksek Lisans Tezi, Pamukkale Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Pamukkale.
- Bülbül, A. (2019). Gençlik ve Spor Bakanlığı Gençlik Liderlerinin 'Lider Yönetici ve Gönüllülük' Davranışlarının Motivasyonel Faktörler Açısından İncelenmesi. Yüksek Lisans Tezi, Kocaeli Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Kocaeli.
- Büyüköztürk, Ş., Çokluk, Ö. ve Köklü, N. (2011). Sosyal Bilimler İçin İstatistik (7. Baskı) Ankara: Pegem Akademi.
- Caz, Ç., Yılmaz, S., Göksel, A. G. ve Gümüşdağ, H. (2016). Spor Organizasyonlarında Gönüllü Katılımın İncelenmesi: Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu Öğrencileri Üzerine Bir Uygulama. Journal of International Social Research, 9 (43).
- Çalışkan, A. ve Gündoğdu Özel, E. (2018). İş Performansının Artırılmasında Motivasyonel Faktörlerin Rolü; Yenilikçi Davranışın Aracılık Rolü: Mersin Bölgesi Özel Bankalarında Bir Uygulama. Türk Sosyal Bilimler Araştırmaları Dergisi, 3 (1), 1-25.
- Çevik, A. (2012). Gönüllü Motivasyon Envanteri: Türk Popülasyonuna Uyarlanması. Yüksek Lisans Tezi, Ankara Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Eren, E. (2004), Örgütsel Davranış ve Yönetim Psikolojisi, 8. Baskı, İstanbul, Beta Yayınevi.
- Fairley, S., Kellett, P. ve Green, B.C. (2007). Volunteering abroad: Motives For Travel To Volunteer At The Athens Olympic Games. Journal of Sport Management, 21.
- Fişne, M. (2017). Kişilik Özelliklerinin Sporda Gönüllülük Motivasyonu Üzerine Etkisi: Uluslararası Spor Organizasyonlarında Görev Alan Gönüllülere Yönelik Bir Araştırma. İşletme Anabilim Dalı, Doktora Tezi, Cumhuriyet Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Sivas.
- Gencizbiz. (2022). Erişim Tarihi 18 Haziran 2022 <https://gencizbiz.gsb.gov.tr/>
- Genç, A. (2011). Sivil Toplum Kuruluşlarında Gönüllü Olma Gündüleri: Türk Kızılayı Eskişehir Şubesi Gönüllüleri Üzerine Bir Uygulama. Yüksek Lisans Tezi, Anadolu Üniversitesi, Eskişehir.
- GHGM. (2022). Erişim Tarihi 10 Haziran 2022 <https://ghgm.gsb.gov.tr/default.aspx>.

- GSB. (2021). Personel Genel Müdürlüğü, Gençlik ve Spor Bakanlığı Taşra Teşkilatının Kuruluşu, Görevleri, Çalışma Usul ve Esasları Hakkında Yönerge. Erişim adresi ve tarihi 10 Aralık 2021. <https://pgm.gsb.gov.tr/yönergesi.pdf>.
- GSB. (2022). Gençlik Hizmetleri Genel Müdürlüğü. Erişim adresi ve tarihi 11 Nisan 2022. <https://ghgm.gsb.gov.tr/Sayfalar/3277/3187/genclik-merkezleri.aspx>.
- GSB. (2022). Gençlik ve Spor Bakanlığı Gençlik Liderliği Yetiştirme, Gelişim Eğitimleri ile Çalışma Usul ve Esasları Yönergesi, Erişim adresi ve tarihi 8 Temmuz 2022. https://gsb.gov.tr/dosyalar/mevzuatlar/04032015_LiderlikYonergesi.pdf.
- Güder, N. (2006). STK'lar için Gönüllülük ve Gönüllü Yönetimi Rehberi, Sivil Toplum Geliştirme Merkezi, Ankara.
- Güngör, F. (2016). Gönüllü Yönetiminin Önemli Bir Aşaması Olarak Performans Değerlendirme. *Strategic Public Management Journal*, 2(4), 21-48.
- Karasar, N. (2005). Bilimsel Araştırma Yöntemi. Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.
- Maslow, A.H. (1943). İnsan Motivasyonu Teorisi. *Psikolojik İnceleme*, (50), 370-396.
- Önder, N. (2013). Türkiye'de Kadın İşgücünün Görünümü. *Çalışma Dünyası Dergisi*, 1(1).
- Penner, L. A. (2002). Sürdürülebilir Gönüllülük Üzerindeki Eğilimsel ve Örgütsel Etkiler: Etkileşimci Bir Bakış Açısı. *Sosyal Meseleler Dergisi*, 58 (3), 447-467.
- Powell, W., Steinberg, R. ve Clemens, E. S. (2006). Kar Amacı Gütmeyen Sektör: Bir Araştırma El Kitabı.
- Prensky, M. (2001). Dijital Yerliler, Dijital Göçmenler Bölüm 2: Gerçekten Farklı Düşünüyorlar mı?. *On The Horizon*, 9(6), 1-6.
- Rusticus, S. A. ve Lovato, C. Y. (2014). Örneklem Büyüklüğünün ve Değişkenliğin Eşdeğerlik Testlerinin Güç ve Tip I Hata Oranlarına Etkisi: Bir Simülasyon Çalışması. *Pratik Değerlendirme, Araştırma ve Değerlendirme*, 19 (1), 11.
- SB. (2020). Sağlık Bakanlığı Covid-19 Bilgilendirme Platformu. Erişim adresi ve tarihi 12 Aralık 2020. <https://covid19.saglik.gov.tr/TR-66439/c.html>.
- Sertbaş, K. (2006). *Universiade2005 İzmir Oyunlarında Görevli Gönüllü İnsan Kaynaklarının, Organizasyona Katılım Nedenleri ve Motivasyonel Faktörlerin Analizi*. Doktora Tezi, Kocaeli Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Kocaeli.
- Tabachnick, B.G., Fidell, LS ve Ullman, JB (2007). Çok Değişkenli İstatistiklerin Kullanılması (Cilt 5, s. 481-498). Boston Üniversitesi, Boston.

- Tiftikçi, M. (2020). Kamu Yararına Faaliyet Gösteren Sivil Toplum Kuruluşu Çalışanlarının Gönüllülük Motivasyon Eğilimleri: TDV ve Türk Kızılay Örneği. Doktora Tezi, Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi Sosyal Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Turhan, F.H. (2018). Gençlik ve Spor Bakanlığı'na Bağlı Gençlik Merkezlerinde Çalışan Gençlik Liderlerinin Yaşam Kalite Düzeylerinin İncelenmesi. Yüksek Lisans Tezi, Fırat Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Elazığ.
- Unger, L. S. (1991). Altruism As A Motivation To Volunteer. Journal Of Economic Psychology , 12(1), 71-100.
- Uslu, H., Tunç, T., Çon, M., Taşmektepligil, M. Y. ve Ermiş, A. (2020). Türkiye'de Spor Etkinliklerine Gönüllü Katılımı Etkileyen Faktörlerin Değerlendirilmesi: Vodafone 39. İstanbul Maratonu Örneği. Türk Spor ve Egzersiz Dergisi, 22 (3), 444-451.
- Yazıcı, E. (2001). Üniversite Gençliğinin Sosyo-Kültürel Profili Üzerine Bir Alan Araştırması: Gazi Üniversitesi Örneği. Ankara: Gazi Üniversitesi İletişim Fakültesi Yayınları.
- Yüksel, Ö. (2000). İnsan Kaynakları Yönetimi, Gazi Kitabevi. Ekim, Ankara.

EKLER

EK 1. Orijinallik Raporu

 ARDAHAN ÜNİVERSİTESİ LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ YÜKSEK LİSANS / DOKTORA TEZ ÇALIŞMASI ORJİNALLİK RAPORU
ARDAHAN ÜNİVERSİTESİ LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ BEDEN EĞİTİMİ VE SPOR ANA BİLİM DALI BAŞKANLIĞI'NA Tarih: 18/08/2022 Tez Başlığı: Gençlik ve Spor Bakanlığına Bağlı Gençlik Merkezi Gönüllülerinin Gönüllülük Faaliyetlerine Katılım Motivasyonlarının İncelenmesi Yukarıda başlığı gösterilen tez çalışmamın a) Kapak sayfası, b) Giriş c) Ana bölümler ve d) Sonuç kısımlarından oluşan toplam 79 sayfalık kısmına ilişkin, 18/08/2022 tarihinde şahsım/tez danışmanım tarafından Turnitin adlı intihal tespit programından aşağıda işaretlenmiş filtrelemeler uygulanarak alınmış olan orijinallik raporuna göre, tezimin benzerlik oranı % 9'dur. Uygulanan filtrelemeler: 1- ☒ Kabul/Onay ve Bildirim sayfaları hariç 2- ☒ Kaynakça hariç 3- ☒ Alıntılar hariç/dâhil 4- ☒ 5 kelimeden daha az örtüşme içeren metin kısımları hariç Ardahan Üniversitesi Lisansüstü Eğitim ve Öğretim Yönetmeliği'nde belirtilen azami benzerlik oranlarına göre tez çalışmamın herhangi bir intihal içermediğini; aksinin tespit edileceği muhtemel durumda doğabilecek her türlü hukuki sorumluluğu kabul ettiğimi ve yukarıda vermiş olduğum bilgilerin doğru olduğunu beyan ederim. Gereğini saygılarımla arz ederim. 18.08.2022 Adı Soyadı: İlyas YILMAZ Öğrenci No: 19200300007 Anabilim Dalı: Beden Eğitimi ve Spor Programı: Spor Yöneticiliği Statüsü: ☒ Yüksek Lisans ☐ Doktora
<u>DANIŞMAN ONAYI</u> UYGUNDUR. _____ (Doç. Dr. Talha MURATHAN)

EK 2. Etik Kurul Kararı

T.C.
ARDAHAN ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜ
Rektörlük

Sayı : E-67796128-000-2100008293
Konu : Bilimsel Yayın ve Etik Kurul Kararı
(Doç.Dr. Talha MURATHAN)

19.04.2021

Doç.Dr. Talha MURATHAN

Danışmanı olduğunuz Yüksek Lisans öğrencisi İlyas YILMAZ' ın "**Gençlik ve Spor Bakanlığına Bağlı Gençlik Merkezi Gönüllülerinin Gönüllülük Faaliyetlerine Katılım Motivasyonlarının İncelenmesi**" başlıklı tez çalışması kapsamında yapılacak araştırmalarda uygulayacağı ölçek Üniversitemiz Etik Kurulu tarafından değerlendirilmiş, yapılan değerlendirme sonucunda söz konusu projenizin Bilimsel Araştırma ve Yayın Etik Kriterlerine uygun olduğuna karar verilmiştir.

Bilgilerinize rica ederim.

Prof. Dr. Mustafa YILDIZ
Bilimsel Araştırma ve Yayın Etik Kurulu Komisyon Başkanı

Belge Doğrulama Kodu: FAFMF47

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Belge Takip Adresi:

<http://abys.ardahan.edu.tr/ERMS/Record/ConfirmationPage/index>

Adres: Ardaahan Üniversitesi Yenisey Kampüsü Rektörlük Hizmet Binası , Çamlıçatak Mevkii, Ardaahan
75002
Telefon No: (0 478) 2117575
e-Posta: kaycek@ardahan.edu.tr
Kep Adresi: ardahan@btl.kcp.tr

Faksa No: (0 478) 2117509
İnternet Adresi: www.ardahan.edu.tr

Bilgi için :
Kubilay Aras
Etik Kurulu Komisyon
Raportörü
Telefon No: (0 478) 2117575

EK 4. Kişisel Bilgi Formu

Bu çalışmadaki bilgiler, Yüksek Lisans Tez çalışmasında veri toplamak amacıyla kullanılacaktır. Lütfen soruları dikkatlice okuyup, size en uygun olan seçeneği işaretleyiniz.

Çalışmaya vereceğiniz katkılarınız için teşekkür ederim. İlyas YILMAZ

1. Cinsiyetiniz ? ☐ Erkek ☐ Kadın
2. Yaşınız ?
3. Medeni Haliniz ? ☐ Evli ☐ Bekar ☐ Diğer
4. Eğitim Durumunuz ? ☐ İlköğretim ☐ Lise ☐ Ön lisans ☐ Lisans ☐ Lisansüstü
5. Eğitim gördüğünüz bölüm ?
6. Çalışma Durumunuz ?
☐ Öğrenciyim ☐ Ev Hanımı ☐ Tam Gün Çalışıyorum
☐ İşsiz ☐ Yarım Gün Çalışıyorum ☐ Diğer
7. Gençlik Merkezindeki Gönüllülük faaliyetlerine kaç yıldır katılıyorsunuz? ().....
8. Sizi gönüllülük faaliyetlerine yönlendiren / tanıştıran mecra aşağıdakilerden hangisi olmuştur ?
☐ Arkadaş(lar)ım ☐ Sosyal Medya ☐ Gençlik Merkez(ler)i ☐ Diğer
9. Zamanınızın ne kadarını (haftalık) gönüllülük aktivitelerine harcıyorsunuz?
☐ 2 saatten az ☐ 2 - 4 saat ☐ 4 - 6 saat ☐ 6 - 8 saat ☐ 8 saat ve üzeri
10. Gençlik Merkezi dışında gönüllü olarak çalıştığınız; Kurum, dernek, vakıf, vb. bir yer var mı? ☐ Evet ☐ Hayır
11. Hangi İl'deki Gençlik Merkezi faaliyetlerine katılmaktasınız ?
☐ Elazığ ☐ Malatya
12. Aylık geliriniz ne kadar TL (Maaş, Burs vb.)?
☐ 500 TL'den az ☐ 1501 - 2500 TL ☐ 501 - 1000 TL ☐ 2500 TL üstü
☐ 1001 - 1500 TL
13. Ebeveyn(leriniz) gönüllü olmanızı destekliyor mu?
☐ Evet ☐ Hayır ☐ Kısmen

EK 5. Gönüllü Motivasyon Envanteri Ölçeği

Araştırmanın bu bölümü, gönüllü olarak gerçekleştirdiğiniz deneyimleriniz hakkındaki ifadelerin bir listesini içeriyor. Lütfen aşağıdaki tabloyu kullanarak 1’den 5’e kadar olan seçeneklerden size en yakın olanının rakamını listede verilen ifadelerin altına yazınız. Doğru ya da yanlış cevap yoktur. Her ifade için 1’den 5’e kadar olan rakamlardan yalnız birini kullanınız. Eğer cevabınızı değiştirmek isterseniz yanlış olanın üstüne X işareti koyup doğru seçeneği yuvarlak içine alınız.

1- Kesinlikle Katılmıyorum 2- Katılmıyorum 3- Kararsızım 4- Katılıyorum 5- Kesinlikle katılıyorum

1	Gönüllüyüm, çünkü kendimden daha az şanslı insanları da düşünüyorum.	1	2	3	4	5
2	Gönüllü olduğum kurum tarafından takdir edilmek benim için önemli.	1	2	3	4	5
3	Gönüllüyüm, çünkü yapabileceğim sosyal etkinliklere katılmak için can atıyorum.	1	2	3	4	5
4	Gönüllüyüm, çünkü dünyada ne ekersen onu biçeceğime inanıyorum.	1	2	3	4	5
5	İnsanlara yardım etmeyi severim çünkü kendimde zamanında zorluklarla mücadele ettim.	1	2	3	4	5
6	Gönüllüyüm, çünkü gönüllülük kendimi iyi hissetmemi sağlıyor.	1	2	3	4	5
7	Gönüllüyüm, çünkü arkadaşım da gönüllü.	1	2	3	4	5
8	Gönüllüyüm, çünkü gönüllülük aracılığıyla önemli iş bağlantıları sağlayabileceğimi düşünüyorum.	1	2	3	4	5
9	Gönüllüyüm, çünkü gönüllü olarak neden çalıştığım hakkında daha fazla şey öğrenebiliyorum.	1	2	3	4	5
10	Gönüllüyüm çünkü gönüllü çalışmalarım sayesinde zor durumda olan insanlara karşı vicdanımı daha rahat hissediyorum, onlara karşı sorumluluklarımı yerine getirdiğimi düşünüyorum.	1	2	3	4	5
11	Gönüllüyüm, çünkü gerçekten çalışmış olduğum toplulukla yakından ilgiliyim.	1	2	3	4	5
12	Çalıştığım yerde çalışanlar ve gönüllüler tarafından saygı duyuluyor olmam benim için önemli değildir.	1	2	3	4	5
13	Çalışmış olduğum kurum tarafından sağlanan sosyal fırsatlar benim için önemli.	1	2	3	4	5
14	Gönüllülük benim sahip olduğum şeylere sahip olmayan insanlara yardım etme imkanı tanır.	1	2	3	4	5
15	Gönüllüyüm, çünkü gönüllülük kendimi iyi bir insan olarak hissetmemi sağlıyor.	1	2	3	4	5
16	Gönüllüyüm, çünkü gönüllülere yakıным.	1	2	3	4	5
17	Gönüllülük aracılığıyla iş bulma planlarım yok.	1	2	3	4	5
18	Gönüllüyüm, çünkü gönüllülük dünya hakkında yeni bakış açıları kazanmamı sağlıyor.	1	2	3	4	5
19	Gönüllüyüm, çünkü gönüllülük kendi kişisel problemlerimi çözmeme yardımcı oluyor.	1	2	3	4	5
20	Gönüllüyüm, çünkü yardıma muhtaç olan insanlara şefkat duyuyorum.	1	2	3	4	5
21	Gönüllülük yaptığım iş hakkında herhangi bir geri bildirime ihtiyaç duymam.	1	2	3	4	5
22	Gönüllüyüm, çünkü gönüllülüğün insanların sosyal bağlantılarını kurmak için bir yol olduğunu düşünüyorum.	1	2	3	4	5
23	Gönüllülük deneyimlerimle kişisel hayatım arasında sık sık ilişki kuruyorum.	1	2	3	4	5
24	Gönüllüyüm, çünkü gönüllülük kendimi önemli hissetmemi sağlıyor.	1	2	3	4	5
25	Gönüllüyüm, çünkü tanıdığım insanlar toplum hizmetine ilgi duyuyorlar.	1	2	3	4	5
26	Gönüllüyüm, çünkü gönüllülük iş fırsatları bulmada yardım eder.	1	2	3	4	5
27	Gönüllüyüm, çünkü gönüllülük doğrudan deneyimlerle, yaşayarak öğrenmemi sağlıyor.	1	2	3	4	5

28	Gönüllüyüm, çünkü gönüllülüğün kişisel sıkıntılarımdan kaçmak için iyi bir yol olduğunu düşünüyorum.	1	2	3	4	5
29	Gönüllüyüm, çünkü başka insanlara yardım etmenin önemli olduğuna inanıyorum.	1	2	3	4	5
30	Gönüllülerini ve çalışanını bir tutan gönüllü kuruluşla çalışmayı seviyorum	1	2	3	4	5
31	Gönüllüyüm, çünkü gönüllülük yeni arkadaşlıklar kurmamı sağlıyor	1	2	3	4	5
32	Gönüllülük kendime özel bazı problemlerimi çözmeme yardımcı olur.	1	2	3	4	5
33	Gönüllüyüm, çünkü gönüllülük kendimi faydalı hissetmemi sağlıyor.	1	2	3	4	5
34	Gönüllüyüm, çünkü yakın olduğum bazı gönüllü kişiler toplum hizmetinde yüksek değerdedir.	1	2	3	4	5
35	Gönüllüyüm, çünkü gönüllülük iş becerilerimi geliştirmeme olanak sağlıyor.	1	2	3	4	5
36	Gönüllüyüm, çünkü farklı insanlarla nasıl ilgilenebileceğimi öğrenebilirim.	1	2	3	4	5
37	Gönüllüyüm, çünkü kendimi ne kadar kötü hissedersen hissedeyim gönüllülük bunu unutmamı sağlıyor.	1	2	3	4	5
38	Gönüllüyüm, çünkü benim için önemli olan bir neden için bir şeyler yapabilirim.	1	2	3	4	5
39	Gönüllü yaptığım işten takdir almanın önemli olduğunu düşünüyorum.	1	2	3	4	5
40	Gönüllüyüm, çünkü başkalarına ne verirsem zamanı gelince verdiklerimi alacağıma inanıyorum.	1	2	3	4	5
41	Gönüllüyüm, çünkü gönüllülük beni meşgul ediyor.	1	2	3	4	5
42	Gönüllüyüm, çünkü gönüllülük çevremde iyi tanıdığım insanlar için önemli bir etkinliktir.	1	2	3	4	5
43	Gönüllüyüm, çünkü güçlü yanlarımı keşfedebilirim.	1	2	3	4	5
44	Gönüllüyüm, çünkü gönüllülük sayesinde kendimi daha az yalnız hissediyorum.	1	2	3	4	5

ÖZGEÇMİŞ

Kişisel Bilgiler

Adı Soyadı : İlyas YILMAZ

Eğitim Durumu

Lisans Öğrenimi : Sakarya Üniversitesi

Bildiği Yabancı Diller : İngilizce (A1)

Bilimsel Faaliyetleri : Murathan T., Albayrak Ö., Yılmaz İ.(2021). Pandeminin Gençlik Merkezi Faaliyetlerine Etkisi. IV. Uluslararası Beden Eğitimi, Spor, Rekreasyon ve Dans Kongresi, Rumeli Üniversitesi, 10-11 Eylül 2021, İstanbul-Türkiye.

İş Deneyimi

Stajlar : Elazığ Gençlik ve Spor İl Müdürlüğü

Projeler : - Sivrice Su Sporları ve Adrenalin Merkezi Projesi,
- Elazığ Mobil Gençlik Merkezi Projesi,
- Osmanlı Naht Sanatının Gençlerle Yeniden Canlandırılması,
- Bakır Rölyef Sanatının Günümüze Uyarlanması

Çalıştığı Kurumlar

- Maden Tetkik ve Arama Genel Müdürlüğü
- Gençlik ve Spor Bakanlığı/Merkez
- Spor Genel Müdürlüğü/Merkez
- Eğitim Araştırma ve Koordinasyon Genel Müdürlüğü/Merkez
- Elazığ/Tunceli Gençlik ve Spor İl Müdürlükleri /Taşra

İletişim

E-Posta Adresi : _____

Tarih : 18/08/2022